

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروژۆکۆلەکان

93

سالی / 2013 – بەرگی نەووەت و سی

چاپی یەكەم / سالی 2013

پىرىست

- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (25) خولى سيپه مى هه لېژاردن – چوارشهممه 2013/5/29 ن 5
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (26) خولى سيپه مى هه لېژاردن – دوو شهممه 2013/6/3 ن 81
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (27) خولى سيپه مى هه لېژاردن – سى شهممه 2013/6/4 ن 109
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (28) خولى سيپه مى هه لېژاردن – چوار شهممه 2013/6/5 ن 195
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (29) خولى سيپه مى هه لېژاردن – دوو شهممه 2013/6/10 ن 233
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (30) خولى سيپه مى هه لېژاردن – چوار شهممه 2013/6/12 ن 291
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (31) خولى سيپه مى هه لېژاردن – دوو شهممه 2013/6/17 ن 353
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (32) خولى سيپه مى هه لېژاردن – سى شهممه 2013/6/18 ن 365
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (33) خولى سيپه مى هه لېژاردن – چوار شهممه 2013/6/19 ن 385
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (34) خولى سيپه مى هه لېژاردن – سى شهممه 2013/6/25 ن 457
- پروتوكولى دانيشتنى ژماره (35) خولى سيپه مى هه لېژاردن – يهك شهممه 2013/6/30 ن 511

بەرپىز ياووز خورشيد عثمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، پىش ئەوۋى بچىنە ناو ئەو بابەتەۋە ھەز دەكەم ئامازە بە شتىك بىكەم، كە ناۋى پرۆژە ياسا كە بە ھەئە ھاتوۋە (كانزا نا مېتالەكان) نەك (كانزا نا پۇلايىيەكان)، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان مەن ۋەكو سەرۆكى لىژنە ياداشتىكەم ئاراستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان كىردوۋە، ئەگەر جەنابتان ئىزنىم پى بىدەن با بۇ بەرپىزتان ۋ، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمانى بىخوئىنمەۋە:

بۇ/ سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان

بابەت/ ياداشت

بەرپىزان سەبارەت بە پرۆژە ياساى كانزا نا مېتالەكان لە ھەرىمى كوردستان، ئىمە لە لىژنەى پىشەسازى ۋ ۋەزە ۋ سەرچاۋە سىروشتىيەكان ھەتا ئەمىرۆ نەمانتوانىۋوۋە راپۇرت ئامادە بىكەين، ئەۋىش لەبەر ئەۋەى كە ئەم پرۆژە ياسايە پرۆژەيەكى گىرنگە ۋ پىۋىستى بە دىراسەت كىردى زىاتىر ھەيە، دەبىت دەۋلەمەندىرى بىكەين، بە ئىستىشارە كىردن بە كەسانى پىسپۇر ۋ گوئىگىرتن بە مۇستەسىمىنى كوردستان، كە پەيۋەندى راستەۋخۇيان ھەيە بەم پرۆژەيە، بۇيە ئىمە ۋەكو لىژنە داۋا دەكەين كە ئەم پرۆژە ياسايە دوابخىرى بۇ كاتىكى دىيارى كراۋ، لەگەل رىزىمدا.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

لىژنەى ياسايى فەرموون.

بەرپىز عونى كمال سعید بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە كۇبۇۋونەۋەكانى پىشۋودا ئىمە ئامازەمان بەۋەدا كەۋا لىژنەى ياسايى راپۇرتى لەسەر ئەۋ پرۆژەيە ئامادە نەكىردوۋە، پىشكەشى نەكىردوۋە، ھەروەھا نەمازانى چۇن لە بەرنامەى كارى پەرلەماندا دانراۋە، لىرەدا ئىمە پىشتىگىرى لە راى سەرۆكى لىژنەى پىشەسازى دەكەين بۇ ئەۋەى ئەۋ بىرگەيە دوابخىرى بۇ كاتىكى تر، تاۋەكو بىتوانىن راپۇرتىكى گونجاۋ ۋ ھاۋبەش ئامادە بىكەين، پىشكەشى سەرۆكايەتى پەرلەمان بىكەين، زۇر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ھەردوۋ لىژنە راپۇرتىان نىيە، بۇيە لە سەرۆكايەتى بىرپارمان دا بە دواخستنى مۇناقەشە لەسەر ئەم پرۆژەيە، فەرموون بۇ خالىكى تىرى بەرنامەى كار.

بەرپىز عونى كمال سعید بەزاز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بىرگەى ھەۋتەمى بەرنامەى كار:

خستنه روو و گفتوگۆکردنی پېشنیاری یاسای جیبه جیځکردنی یاسای خزمهتی زانکۆیی ژماره (23) سالی (2008) ی عیراقی فیدرال و، هه مواریکراوهکانی له هه رپیمی کوردستانی عیراق.

داوا له سه رۆکایهتی په رله مان ده کهم، داوا له لیژنه ی په یوه نندیدار بکات ئاماده بن له سه ر سه کۆی لیژنهکان، زۆر سوپاس.

به رپیز حسن محمد سوره / جیگری سه رۆکی په رله مان:

لیژنه ی په روه رده و خویندنی بالآ فه رموون بو سه ر سه کۆی لیژنهکان، که لیژنه راپورتیان ئاماده نه بی موناقه شه ی چی ده که ی؟ که واته ده بی بریار بده یین به رده وام بین له سه ر گفتوگۆ له سه ر یاساکه، ئینجا ریگا به تۆش و به هه ر ئه ندایمیکی تریش بده م که واه قسه ی له سه ر بکه ن، به رنامه ی کار گۆرا فه رموون بو خالی چه وت.

به رپیز عونی کمال سعید بهزاز:

به رپیز سه رۆکی په رله مان.

لیژنه ی یاسای و لیژنه ی په روه رده و خویندنی بالآ و توپژینه وه ی زانستی له په رله مان ی کوردستان راپورتییکمان به شیوه یه کی هاوبه ش ئاماده کردوه، پېشکه شه ی سه رۆکایه تی په رله مانمان کرد، ئیستا دهقی راپورته که به زمانی عه ره بی ده خوینینه وه.

به رپیز حسن محمد سوره / جیگری سه رۆکی په رله مان:

فه رموون به زمانی عه ره بی بیخوینینه وه.

به رپیز عونی کمال سعید بهزاز:

به رپیز سه رۆکی په رله مان.

إلى / رئاسة برلمان كوردستان_العراق

موضوع/ تقرير مشترك حول مشروع إنفاذ قانون

اجتمعت اللجان الشؤون القانونية و التربية و التعليم العالي و البحث العلمي بصورة مشتركة، بتاريخ (6) سراموز (2712) كوردي، المصادف اليوم (2012/11/27) ميلادي، لدراسة مشروع قانون إنفاذ قانون الخدمة الجامعية الاتحادي رقم (23) لسنة (2008)، وتعديله المقدم من قبل العدد القانوني لاعضاء البرلمان و الحال إلى اللجان المعنية بعد القراءة الأولى له في البرلمان بجلسته الاعتيادية المرقم (20) في (2012/11/19)، و بعد المناقشة و المداولة وجدت اللجنتان بأنها سبق و أن قدمت التقرير المرقم (256) والمؤرخ في (2012/11/7) إلى رئاسة البرلمان حول مشروع قانون إنفاذ التعديل الأول لقانون الخدمة الجامعية رقم (23) لسنة (2008)، ولتقديم مشروع بإنفاذ القانون الأصلي عليه، قررة اللجنتان دمج مضمون التقرير مع هذا التقرير وجعل هذا التقرير أساساً للمناقشة، لتسهيل المناقشة و التصويت في البرلمان، وتؤيد اللجنتان إنفاذ القانون المذكور في الإقليم و تعديله بالشكل المقدم راجين التفضل بالإطلاع، وعرض التقرير المشترك بشأنه على البرلمان للمناقشة و أبداء الرأي المناسب بصدده و التصويت، مع التقدير.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

راپۇرت تەنھا بە زمانى عەرەبى ھەيە، ئىستا لىژنەى ياساىى و پەرورەدە داوا دەكەن گە ئەم راپۇرتەيان
بىرى بە ئەساس، فەرموو كاك ھەمە سەيد.

بەرپىز ھەمە سەيد ھەمە على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

واللە ئەوہى راستىبى ئىمە خۇمان ئامادە كىردىبوو بۇ ئەو خالانەى پىشتر گە ھەم خانووبەرە، ھەم كانزا نا
پۇلاپپەكان، ھەم ئەوانە، بەراستى ئىستا راپۇرتەكە لەبەر دەستمان نىە، يەنى من نازانم ئەگەر تاكە، تاكە
ئەندامانى پەرلەمان لەبەر دەستى بىت، لەبەر دەستمان نىە، بۇيە يان نىو سەعات يان بۇ بەيانى تەنجىل
بىرى تا ئەو راپۇرتەمان دەدەنى و لەبەر دەستمان ھەبى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

پىشنىارەكەت وازحە، فەرموو كاك د. رىباز.

بەرپىز رىباز فتاح محمود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من بۇيە قسەم كىرد و تەسەور دەكەم يەكسەر دەيخەنە دەنگدانەوہ، ئەم ياسايە لە راستىدا يەككە لەو
سەبەبانەى كە كەرتى تەندروستى وىران كىردوہ، من نالئىم ئەم ياسايە تەنفىز نەكرى، ئىستا لە كوردستان
تەنفىز دەكرى، بەلام ئەم ياسايە يەككە لەو ھۇكارانە نالئىم ھەموو ھۇكار، بەس يەككە لەو ھۇكارانەى
كە كەرتى تەندروستى لە كوردستان و لە عىراقىشدا وىران كىردوہ، چونكە لە يەككە لە خالەكانى ئەم
ياسايە باس لە ئىستىسناى وەزارەتى خويندىنى بالاً دەكات بۇ (200%) ى دەرمالە، واتە يەككە كە لە
وەزارەتى خويندىنى بالاً بى دەتوانىت دەرمالەيەك وەرىگرى كە لە (200%) زياتر بىت، لەبەر ئەوہ ھەموو
پىشكىك كاتىك كە ئىختىصاص وەردەگرى و كاتىك پلەيەكى بالاً دەھىنىت ئەوہى كە لە (200%) ەكە
رىگرە لەوہى لە وەزارەتى تەندروستى وەرىبگرى لە وەزارەتى خويندىنى بالاً وەرىدەگرى، بۇيە ھەموو
كەسىك ھەولەدەت بچىتە سەر وەزارەتى خويندىنى بالاً، كاتى دەچىتە سەر وەزارەتى خويندىنى بالاً،
وەزارەتى تەندروستى لە كاتىكدا ئەو ئىھمالى دەكات لە ئىشەكەى خۇيدا ناتوانى لىپرسىنەوہى لى بكات،
لەبەر ئەوہ يان دەبى لەگەل ئەوہ وەزارەتى تەندروستىشى لەگەل بىرۋات، يان ئەو ياسايە كارەسات
دەخولقىنى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

تەوزىچەكە لە دەرەوہى بەرنامەى كارە، ناسك خان فەرموو.

بەرپىز ناسك توفىق عبدالكرىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدىنى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئەم پرۆژە ياسايە، پرۆژە ياساى جىبەجىكىردىنى ياساى خزمەتى زانكۆيى و ھەمۆارەكانىيەتى، كە لە راستىدا لە رابردوودا لە ئىمزا كىردىدا ھەمۆو لايەك واژوويان كىردوود، تەنھا جىبەجى كىردىيەتى، جىبەجى كىردىنى ئەم پرۆژە ياسايە دەبىتتە مايەى دابىن كىردى دەرمالەى زانستى بۇ ھەمۆو مامۇستايانى زانكۆ لە ھەرىمى كوردستان، ھەروھا درىژكىردىنەوھى چەند سالىك تەمەنى تەقاعود بۇ ھەلگىرانى مامۇستايانى زانكۆ كە يارىدەدەرى پرۇففىسۇرن، يان پرۇففىسۇرن لە زانكۆكاندا، لە ناوئەندەكانى توپىزىنەوھىيە پىويستىيان بە خزمەتى ئەوانە، بەلام لە رابردوودا نا چار دەبوون كە لە تەمەنى (63) سالى تەقاعود بىن، ئىستا كەمىك سالىنى تەقاعود بوون بۇ ئەوان درىژكراوئەتەوھە وەكو زەرورەتتىكى زانستى و ئەكادىمى، ھەروھا ھەر توپىزەرىك لە زانكۆكاندا كار دەكات، لە پەيمانگاندا كار دەكات، ھەر مامۇستايەكى زانكۆ لەوئى كار دەكات توپىزىنەوھى زانستى داھىنەرانە و رەسەن ئەنجام دەدات و، لە گوڤار و لە بلاوكرراوھە زانستىيە باوھەرپىكرراو و رەسەنەكانى دونىادا بلاو دەبىتتەوھە پاداشتىك بۇ ئەم توپىزەرە بەرپىزە تەرخان دەكرى، واتە دەمى مادى تىدايە بۇ ئەو پىسۇر و مامۇستايانەى زانكۆ كە لە بوارى توپىزىنەوھى زانستىدا داھىيان دەكەت، سەبارەت بە رەئى حكومەت بەراستى جوړى بەرنامەكە وابو بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان ئەگەر نا لە (5/23) وەلامى حكومەتەمان بە رەسمى بۇ ھاتوتەوھە، كە پىشتىگىرى لە جىبەجى كىردىنى ئەم پرۆژەيە دەكات، بە تايبەتى كە تەبەات و ئىلتىزاماتى مالىشى تىدايە، حكومەت بە رەسمى خوڤان رازىن تەھەمولى ئەم ئىلتىزاماتە مالىيە بكەن لەو رۆژەى كە لە عىراقىش جىبەجى بووھە كە دەكاتە (2012/5/7)، حكومەتى ھەرىم بە رەسمى وەلامى پەرلەمانى بەرپىزى داوئەتەوھە، كە رازىيە لەسەر جىبەجى كىردىنى ناوھەرپىكى ئەم پرۆژەيە، بۇيە رەئى حكومەتەمان لەلايە ھەر چەندە بەرپىز وەزىرى خوڤىندىن بالاش لىرەبووايە باش بو، بەلام تەبىئەتى كارى بەرنامەكە و تىپەپىنى ھەندى بىرگە وای كىرد ئەگەر نا حزورى ئەوئىش گىرنگە، بەلام رەئى حكومەتىشمان لەلايە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئامادە بوونى وەزىر شتىكى باشە، ئىمە بەرنامەى كار دەدەينە حكومەت، ھەمويان ئاگادارن كە بەرنامەكە چىيە، بەلام ئەمە نابىتتە ھۆكارىك بۇ ئەوھى كەوا بەرنامەى كار دواپىخرى، چەند جارىكىش ئەندامانى پەرلەمان داوايان كىردوود ئەمە نەكەينە سەبەبىك، بۇيە ئىستا ئەم داوايەى لىژنەى ياسايى كە راپۇرتەكەيان بىتتە ئەساس دەيخەينە دەنگدانەوھە، كى لەگەل دايە راپۇرتى لىژنەى ياسايى، فەرمو كاك د. عمر.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدىنى):

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

پيويسته راستيهكى تريش روونكه مه وه كه تهئسيري له سهر ئهم برگهيه كه ئيستا جهنابت ده يخه يته دهنگدانه وه، ئه وويش ئه وهيه دواى ئه وهى ئيمه راپورتي هاوبه شمان له سهر پرۆژه كه ئاماده كردوه، هه موومان واژوومان كردوه، كه سمان ته حه فوزى نيه، ته ته وريكي تری قانونی هه بوو ئه وويش ئه وهيه عينوانى پرۆژه كهى ئيمه پيشكه شمان كردوه ياساى خزمه تى زانكوپى و هه ردوو ته عديله كه يه تى، به لام ته عدیلی دووم له (5/6) ی ئهم سال له لايهن مه حكه مه ی ئيتيحادى عيراقيه وه ته عنى لى دراوه و هه ستين دراوه، دواى ئه وهى كه حكه مه تى عيراقى به تايبه تى وه زاره تى خویندنى بالا سكالو شكاپه تى پيشكه ش به مه حكه مه ی ئيتيحادى كردوه له سهر ئه وهى ئهم پرۆژه قانونه، واته هه موارى دووم، ته عدیلی دوومى، له لايهن پەرلهمانه وه په سه ندراره به يى ئه وهى ره ئى حكه مه ت وه رىگرى له سهر ئه و برگه يه ی په يوه ندى به دريژ كردنه وه ته مه نى، يان وه زاره تى خویندنى بالا و حكه مه ت ده توانى له دواى (70) ساليش ئه وانهى كه ناز ناوى زانستيان پرؤفيسوره بيان هيلتته وه ئه مه ش ئيلتزاماتى مالى تيدايه، له سهر ئه وه ته عدیلی دوومه كهى ئيستا له عيراق وه ستين دراوه، به لام له ناو راپورته كهى ئيمه دا ته ئيدى ئه وه كراوه كه ته عدیلی دوومه ييش بكرى، بويه ئيمه پيمان باشه كه ماده به ماده دى قانونه كه بخوينينه وه، چونكه ته عدیلی قانونه كه ش دواى ئهم ته ته وره و ئهم ته عنى مه حكه مه ی ئيتيحادى پيويستى به وه هه يه، عينوانى قانونه كه و پرۆژه كه بگورين له پرۆژه ي جيبه جى كردنى ياساى خزمه تى زانكوپى و هه موارى يه كه مى، نه ك هه ردوو هه مواره كهى، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سوره / جيگرى سەرۆکی پەرلهمان:

پيشنياره كه تان سه حبه ده كه نه وه؟

بەرپز د. عمر حمد امين (نوره دينى):

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

به لى، ئه وهى له ته قريدا هاتوو سه حبه ده كه ينه وه، له بهر ئهم ته ته وره تازانه ي كه باسم كرد، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سوره / جيگرى سەرۆکی پەرلهمان:

كاك عونى فه رموو.

بەرپز عونى كمال سعید به زاز:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

ياساى ژماره (23) ی سالى (2008) به عه ره بيه كهى (قانون الخدمة الجامعية)، له (21) ماده پيك هاتوو، ئه وه كاتى خوئى حكه مه تى كوردستان ئهم ياسايه ي جيبه جى كردبوو به يى ئه وهى بگه رپته وه پەرلهمان، ئيمه كه كاتى نووسينى راپورتمان، دواى پيشكه ش كردنى پرۆژه به ئينفاز كردنى هه مواركردنى يه كه مه كه، ليژنه ي ياسايى راپورتمان نووسيوه و ئاراسته ي سهرۆكايه تى پەرلهمانمان كرد، له ويدا روونمان كرده وه كه وا ده بووايه پرۆژه ته قديم بكرابا به جيبه جيكردى ياساى ئه سليه كه، ئينجا هه مواركردنه كهى،

ھەموار كوردنى يەكەمى ياسا كە لە (3) ماددە پىك ھاتبوو، ھەموار كوردنى دوومى ياسا كە بە ژمارە (93) ى سالى (2012) لە (3) ماددە پىك ھاتبوو، بەلام وەكو د. عمر ئاماژەى پىدا ئەم ياسايە لەلايەن مەحكەمەى ئىتىھادىيە ھەموارى دووم قەبول نەكراو تەو، بۆيە تەنھا ئىستا لىرە ئىمەش پىستگىرى راي لىژنەى پەرورەدە دەكەين بە ئىنفاز كوردنى ئەسلى قانونەكە و ھەموار كوردنى يەكەمەكە، پىمان باشە يەكە بە يەكەى ماددەكان بىخوئىنەو، تاوەكو ئەندامانى پەرلەمان ئاگايان لە ئەسلى قانونەكە بى، ئەم ھەموار كوردنەو كە ئىستا كارى پى دەكەين، لەگەل ئەو ھشدا وەلەو ئەو لە بەرنامەى كارى پەرلەمان دايە، مەفرۇزە ئەندامانى پەرلەمان ئەسلى قانونەكە لايان بووايە، ھەر وھا راپۆرتەكان كە پىشكەش كراو تە پەرلەمان و لەبەر دەمىان دابووايە، چونكە لە بەرنامەى كارى پىشووى پەرلەماندا ھەبوو، زۆر سوپاس.

بەپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

كاك د. بشىر فەرموو.

بەپىز د. بشىر خلىل توفىق:

بەپىز سەرۇكى پەرلەمان.

من پىشنىار دەكەم گفوتوگۆكردن لەسەر ئەو پىرۇژە ياسايە دوابخىرى لەبەر دوو ھۆ، ھۆى يەكەم ديارە ئىستا راپۆرتى ھاوبەشىش گۆپرانكارى بەسەر دادى، ئەو راپۆرتانە، كۆنەكە گۆپرانكارى بەسەر دادى لەبەر دەستمان دانيە، لەبەر دەستى زۆربەى ئەندامانى پەرلەمان دانيە، خالى دوومەيش لەبەر ھەندى من داوا دەكەم دوابخىرى، چونكە بەراستى ئەم پىرۇژە ياسايە گىرقتىك دروست دەكات وەكو د. رىباز وتى لە وەزارەتى تەندروستى، من رام وايە لە وەزارەتى پەرورەدەش دروست دەكات، چونكە لە جارانى پىشوو ديسان ئەوانەى كە ھەلگىرى بىروانامەى،،،،

بەپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

كاك د. بشىر ئەمە لە كاتى مونا قەشەكەدا ئەم قسانە بكەن، چونكە ئىستا جەنابت بە نوقتەى نىزامى داخىل بووى، فەرموو نوقتەى نىزامىت؟

بەپىز د. بشىر خلىل توفىق:

بەپىز سەرۇكى پەرلەمان.

نوقتەى نىزامىيەكەم ئەو يە كە دەمەوى دوابخىرى، وەزىرەكان ئامادە بن، وەزىرى پەرورەدە، وەزىرى تەندروستى، لەگەل وەزىرى خوئىندى بالا، سوپاس.

بەپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عونى.

بەرپىز عونى كمال سعید بەراز:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىش ئەۋەدى موناڧەشەى بىكەين، ئايا فىكرەكەى ئىنفاز كىردن بىخىتە دەنگدانەۋە؟ ئەگەر ئەندامانى پەرلەمان قەبوليان كىرد ئىنفازەكە بىكرى، ئىنجا دەتوانىن ئىش لەسەر ماددەكانى قانۇنەكە بىكەين، چۆن بىگۇنجىنىن لە بەرژەۋەندى ھەرىمى كوردستان، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

كاك د. عمر فەرموو.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدىنى):

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە راستىدا جىبەجى نەكردنى ئەم ياسايە دەبىتە مايەى دروست كىردنى موشكىلەيەكى گەۋرە بۆ ھەموو فەرمانبەرانى ۋەزارەتى خويىندى بالا و، بۆ ھەموو مامۇستايانى زانكۆ، چۈنكە لە عىراقدا ئەم حقوقەيان بۆ مەيسەر كراۋە، ئىمە لىرە جىبەجى نەكەين دەبىتە مايەى بىرىنى ئەم حەقە لە ئەۋان، بۆيە ئەگەر ئىۋە ئىجازە بىدەن بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان ئىمە پرۆژەكەى كە پىشكەشمان كىردوۋە (5) ماددەيە، ئىجازەمان پى بىدەن ماددە بە ماددە بىخويىنەۋە، لە يەكەم ماددەدا دەلىين جىبەجى بىكرى، بەلام جىبەجى كىردنەكە لە جىبەجى كىردنى ئەسلى ماددەكە و تەعدىلى يەكەم و تەعدىلى دوۋەمەۋە دەكەين بە ئەسلى قانۇنەكە و تەعدىلى يەكەمى، چۈنكە تەعدىلى دوۋەمى لەۋى ۋەستىندراۋە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

كوئستان خان نوقتەى نىزامىت ھەيە؟ ئەگەر قسەكردنە لەسەر پرۆژەكە ئىمە ئىستا بەردەۋام دەبىن، كە بەردەۋام بوۋىن قسە لەسەر پرۆژەكە بىكەن، فەرموو.

بەرپىز كوئستان محمد عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنىارىكىش ھەبوو كە تەنجىل بى بۆ بەيانى، لەبەر ئەۋەدى يەك كەس، زۆربەمان نە ياساكەمان لەبەر دەست دايە، نە راپۇرتەكەمان لەبەر دەست دايە، نە ۋەزىرى پەيوەندىدار ھاتوۋە، لەبەر ئەۋەدى ئىمە بە تەمابوۋىن ئەۋ بىرگانەى كە تەنجىل كرا ئەمىرۆ موناڧەشە بىكرى ئەۋەيانمان نەھىناۋە، بۆيە ئەۋ پىشنىارە پىۋىستە لە پىشدا بىخىتە دەنگەۋە كە تەنجىل بىكرى بۆ بەيانى، بۆ ئەۋەدى ياساكە و پرۆژەكەمان پى بى، ھەرۋەھا ۋەزىرى پەيوەندىدارىش نامادە بى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

كاك د. سەرۋەر فەرموو.

بەرپىز د. سەرور عبدالرحمن عمر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من ھەمان پشتگىرى ئەو رايەى كويستان خان دەكەم، جارى ئىمە نە ھاتووين قسە لەسەر پرۆژەكە بکەين، بەلام لەبەر دوو، سى ھۇكار، يەككىيان چونكە گۇرانكارىيەكى تىدا كراوہ ئەوہى كە پىشتر وەكو كاك د. عمر ئىشارەتى پىدا، دووهميان جەنابى وەزىر پىويست بوو لىرە بى، سىيەمیان راپۇرتەكانىش لەبەر دەست بىت، بۇيە ئەگەر بىرئىت بۇ بەيانى تەئجىل بىرى، بەيانى دەكرى گفوتوگوى لەسەر بکەين، ئىستا بچىنە سەر بىرگەى دواتر كە تەنھا خویندەنەوہىيە و دەنگ لەسەر دان و بابەتتىكى وايە، بەيانى بە ئىسراحت تر دەكرى بە تىر و تەسەل تر كارى لەسەر بىرئىت، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئامىنە خان فەرموو.

بەرپىز امىنە زكرى سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەز ھەندەك رەئىت ھەفالىت مە تىناگەھەم، ژ لايەكى قە ئەم پەرلەمانتار داخووزى دكەين كو ھەموو ماف و ئىمتىيازاتىت فەرمانبەرىت حكومەتا ھەرىما كوردستانى وەكى عىراقى لى بىن، ھەر تىشتەكى عىراقى سەبارەت بە ماف و مووچە و دەرمالە بۇ فەرمانبەرا ھەبن كوردستانىش بىتتە تەنفىز كرن، ژ لايەكى دىقە فى گافى ئەف ئاخافتنىت مە تەناقوزە دگەل ھەندى كو ياسايەكا كو ئىنفازا قانونەكا عىراقىيە سەبارەت بە مامۇستايەت زانكوئى، يەعنى بۇچى ئەو رىگرى لەسەر بىتتە كرن؟ ئەفە تەناقوزەكە ما بەينا ئاخافتنىت پەرلەمانتارا ئەز دەبىنم، ژ لايەكى دىترقە ئامادە بوونا وەزىرى تەندروستى و وەزىرى پەرودە و وەزىرى خویندنا بالاش ئەز بە پىويست نابىنم، چونكە ئەفە ئىنفازا ياسايەكا عىراقىيە كو پىش وەخت ژ رەئىا ھەم وەزىرى خویندنا بالى ھاتىە وەرگرتن، ھەم رەئىا حكومەتى مە يا وەرگرتى، حكومەت ھىچ مانعیەك سەر جىبەجى كرنا ئىنفازا فى ياسايى نىنە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك د. صباح فەرموو.

بەرپىز د. صباح محمد نجیب:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرستى ئەم مەوزوعە ئەوہندە قورس نىە كە بەو شىوہ باسى دەكەن، يەعنى پەرلەمانتارانى بەرپىز دەيانەوى قورسى بکەن، يان وەكو بيانەوى، ئەمە ھەموو يەك، دوو ماددەيە ئىنفازا دەكرى، موتالەبەيەكى زۇر ھەيە لەلايەن مامۇستايانى زانكو، فەرمانبەرانى زانكو بۇ ئىنفازاى ئەوہ بەو تەعدىلانەش كە ھەيە، يەعنى بەراستى بۇچى شتىك كە ئاسانە ئىمە قورسى بکەين، يەعنى ئەمە مەوزوعىكە راپۇرت ئامادەيە

تەنھا ئەوھىيە تەعدىلچە، ئەو تەعدىلچە كە لە بەغدا كراوھ تەعدىلى دووھم ئىقاف كراوھ، لەبەر ئەو ئىشكالى كە حكومەتى عىراق لىي كىردووھ، ئەگەر نا ئەوئىش لە رىگەئى ئەوھىيە كە بەرھو چارەسەربچى، ئىمەش ئەوھ دەردىنن و يەك كەلىمەھىھىچ كىشەھىھى ئەوھتۆى تىدا نابىنم، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

كاك كاردۆ فەرموو.

بەرپىز كاردۆ محمد پىرداود:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

لەبەر ئەوھى ئىنفازە، يەئنى ئەو گىرقتە زۆرە نىھ، بەلام ئەگەر برادەران راپۆرتيان لا نىھ، ئىمە دەتوانىن لە ماوھى چارەگىك داوا بكەين راپۆرتەكانيان بۆ بىت لە پىش دەمىان بى بۆ ئەوھى ئەگەر موناھەشەكرا، من لەكەل ئەو رايەم ئىمە لەگەل ھاوتاكردنى مووچەھىھەن لەگەل عىراقدا، ئەوھش يەككىكە لەو ياسايانە و مامۆستايانى زانكو چاوەرى دەكەن، ھەروھەھا ھەر توپىژىكى دىكە بە زەرورى دەزانىن با پرۆژەى بۆ پىشكەش بكەين، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

نىو كاتزمىر كۆبوونەوھ تەئجىل دەكەين.

دانیشتنی دووهم

به‌پښ حسن محمد سوره/ جیگری سهرۆکی په‌رله‌مان:

فهرموون دانیشتن، به‌رده‌وام ده‌بین له‌سهر دانیشتنه‌که‌مان،

فه‌قه‌ره‌ی حه‌وته‌م:

خستنه‌ روو و گفتوگۆکردنی پېشنیاری یاسای جیبه‌جیکردنی یاسای خزمه‌تی زانکۆیی ژماره (23) سالی (2008) ی عیراقی فیدرال و، هه‌مواره‌کانی له‌ هه‌ریمی کوردستانی عیراق.

داوا له‌ لیژنه‌ی یاسایی و لیژنه‌ی په‌روه‌رده و خویندنی بال‌ا ده‌که‌بین به‌فهرموون بۆ سهر سه‌کۆی لیژنه‌کان، فهرموون لیژنه‌ی هاوبه‌ش بۆ خویندنه‌وه‌ی پېشنیاری یاسایی، ماده‌ده به‌ ماده‌ده بیخویننه‌وه.

به‌پښ حسن محمد سوره/ جیگری سهرۆکی په‌رله‌مان:

به‌پښان ئیستا ده‌بخه‌مه‌ ده‌نگه‌وه‌ ئه‌و ماده‌یه‌ به‌و دارپشتنه‌ی ئیستا خویندرايه‌وه، کۆ له‌گه‌ل دایه‌؟ تکایه‌ ده‌ست به‌رزکاته‌وه، زۆر سوپاس، کۆ له‌گه‌ل دانیه‌؟ تکایه‌ ده‌ست به‌رزکاته‌وه، (2) که‌س له‌گه‌ل دانیه‌، زۆر سوپاس، به‌ زۆرینه‌ی ده‌نگ په‌سه‌ندکرا، فهرموون بۆ ماده‌یه‌کی تر.

به‌پښ د. صباح محمد نجیب:

به‌پښ سهرۆکی په‌رله‌مان.

المادة الثانية:-

تحل السلطات المختصة (الإدارية و العلمية والاكاديمية) في الإقليم محل السلطات الاتحادية أينما وردت في القانون المذكور.

به‌پښ حسن محمد سوره/ جیگری سهرۆکی په‌رله‌مان:

به‌ کوردیه‌که‌شی بیخویننه‌وه، کاک د. عمر فهرموو.

به‌پښ د. عمر حمد امین (نوره‌دینی):

به‌پښ سهرۆکی په‌رله‌مان.

ماده‌ی دووهم:

ده‌سته‌لاته‌ تایبه‌تمه‌ندیه‌ (کارگپری و زانستی و ئه‌کادیمیه‌کان) له‌ هه‌ریم جیگای ده‌سته‌لاته‌کانی فیدرالی ده‌گرنه‌وه‌ له‌ هه‌ر شوینیکی یاسای ناوبراودا ناویان هاتبیت.

به‌پښ حسن محمد سوره/ جیگری سهرۆکی په‌رله‌مان:

لیژنه‌ی هاوبه‌ش ره‌ئیتان؟

به‌پښ عونی کمال سعید به‌زاز:

به‌پښ سهرۆکی په‌رله‌مان.

لیژنه‌ی هاوبه‌ش له‌گه‌ل ماده‌که‌یه‌ وه‌کو ئه‌وه‌ی که‌ خویندرايه‌وه، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانی پەرلەمان لەسەر ئەم ماددەییە کۆ تیبینی هەیه؟ کەس تیبینی نیە، سیاغەکە بخویننەوه تا بیخەینە دەنگەوه.

بەرپز د. صباح محمد نجیب:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

المادة الثانية:-

تحل السلطات المختصة (الإدارية و العلمية والاكاديمية) في الإقليم محل السلطات الاتحادية أينما وردت في القانون المذكور.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بە کوردیەکەشی بخویننەوه.

بەرپز د. عمر حمد امین (نورەدینی):

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددهی دووم:

دەستەلاتە تایبەتمەندیە (کارگێری و زانستی و ئەکادیمیەکان) لە هەرێم جیگای دەستەلاتەکانی فیدرالی دەگرنەوه لە هەر شوێنیکی یاسای ناوبراودا ناویان هاتبێت.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئیستا دەیخەمە دەنگەوه بەو دارپشتنەیی خۆیندراپەوه ماددەیی دووم، کۆ لەگەڵ دایە؟ تکایە دەست بەرزکاتەوه، زۆر سوپاس، کۆ لەگەڵ دانیە؟ تکایە دەست بەرزکاتەوه، بە کۆی دەنگ پەسەندکرا، فەرموون بۆ ماددەییەکی تر.

بەرپز عونی کمال سعید بەزاز:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لە نووسراوی ئەنجومەنی وەزیراندا کە ئاراستەیی پەرلەمان کراوه، پێشنیاری ئەوەیان کردووه کەوا تەمەنی خانەنشینی هەلگرانی ناز ناوی زانستی مامۆستا و مامۆستای یاریدەدەر لە هەرێمی کوردستان تا وەکو (66) سال بێت، بۆیە ئیستا ئەو پێشنیارە دەخەنە دەنگدانەوه، ئایا ئەندامانی پەرلەمان رازینە بەوهی کە تەمەنی خانەنشینی لە کوردستان بۆ ئەو ناز ناوانە بێتە (66) سال لە جیاتی (65)؟

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

پێشنیاریک هەیه، کاک د. صباح تەوزیجیک بکە، فەرموو.

بەرپىز د. صباح محمد نجيب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە راستىدا بە پىي قانونى خىدمەى جامعى ئەسلى تەمەنى خانەنشینی بۆ مامۇستای يارىدەدەر و مامۇستا (63) سال پيشنياركراره، لە تەعدىلى يەكەمدا ئەو تەمەنە لە (63) سالهوه بووه بە (65) سال، پيشنيارىكى حكومت ههيه كه ئەو (65) ساله ببیت بە (66) سال، ئیستا ئەو پيشنياره داوا كراوه، ئەوه نامەى رەسمى هاتوو، ئیمە پیمان باشە ئەم ساله دەرەتییكى زیاتر دەدرئ بۆ مامۇستایان، چونكه تا مامۇستایهك پى دەگەیهنى جوهدیكى زۆر سەرف دەكرئ، فەرقى (65) سال تا (66) سال فەرقیكى ئەوهتۆ نیه، بەلام بە نىسبەت مامۇستاكهوه گرنگه، ئەگەر پەرلەمانتاران رهئیان لەسەر بى ئیمە بەو شیوهیه سیاغەى بكهین كه ئىقافى تەنفیزی ئەو فەقەرەیهى تەعدىلى يەكەم بكرئ لە جياتى (65) سال ببیت بە (66) سال، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

ئەمە پيشنياره ئەگەر قسەتان ههيه لەسەرى؟ فەرموون قسە بكەن ئەگەر نا دەپخەینە دەنگدان، (65) سال بكریت بە (66) سال، كى قسەى ههيه لەسەرى؟ با ناوهكان بنووسین، ئەم ناوانە نووسراون (كاك د. ئاراس، كاك جلال، كاك جمال، كاك عبدالسلام، ناشتى خان، ئاهەنگ خان، كاك حەمە سعید، سیوهیل خان، كاك عبدالرحمن، بیریقان خان، كاك كاردۆ، بەیان خان)، كاك د. ئاراس فەرموو.

بەرپىز د. ئاراس حسین محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، لە راستىدا هەر كەسێك ئەزموونى هەبى لەگەل وەزارەتى خویندنى بالابۆى دەردەكهوئى كه ئەو خالە خالیكى گرنگه، داوا لە هاوڕیانیەم دەكەم كهوا پەسەندى بكەن، چونكه بە هوى بارودۆخى هەریمی كوردستانهوه ژمارەیهك لە مامۇستا هەن بە درەنگى بروانامەكهیان بە دەست هیناوه، یان ژمارەیهكیان لە دامودەزگاكانى حكومەتى هەریم كاریان كردوو دواتر گواستراونهتەوه بۆ زانكو، لەبەر ئەوه بواری نەبووه كهوا پەلە بەرزكردنهوهى زانستی ئەنجام بدات لە ماوهى خویدا، جگەلهوهى كه ئیستا ژمارەیهكى زۆر لە زانكۆمان ههیه، ژمارەیهكى زۆریش لە پەیمانگانمان ههیه، پىوستییهكى زۆرمان بە مامۇستا ههیه، لەبەر ئەوه من بە خالیكى گرنگى دادەنیم، جگەلهوش هەر خوئى لە بنەرەتدا ئەوه لەسەر رەغبەتى ئەو مامۇستا بەرپىزهیه، چونكه بە پىي یاسا لە (63) سالیدا ئەو مامۇستا بەرپىزه خانەنشین دەكریت، بەلام لەسەر داواى خوئى و بە رەزامەندى پەیمانگا و زانكو دەگەرپیتەوه، لەبەر ئەوهى ئەوه یارىدەدەرە هەم بۆ زانكو، یارىدەدەرىشه بۆ زانكو و پەیمانگا، ئەو خالە یارىدەدەرىشه بۆ ئەو مامۇستا بەرپىزانەى كهوا خوئان رەغبەتیان ههیه بەردەوام بن لە كاتیکدا كه توانایان هەبى، سوپاس.

بەرپۇز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

خۇي خالىيىكە لە سالجى مامۇستايانى زانكو، بۇيە وا بەباش دەزانين ئەندامانى پەرلەمان لەگەل دابن، حكومت خۇي لەگەل ئەمە لە لايەك، لايەكى تر ئەگەر بكرى ھەر يەكى دەقەپەك قسە لەسەر ئەم مەوزوعە بكات، كاك جلال فەرموو.

بەرپۇز جلال على عبدالله:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە قسەكانى كاك د. صباح دەكەم كە فەرمووى سالىك ھىچ نيە خۇي (65) سالە ئەگەر زياد بكرى، بەلام من پرسىارەكەم ئەوئە ئىمە ئىنفازى قانونىك دەكەين كە لە بەغدا لە حكومەتى فيدرال پيش پىنج سال دەرچوود؟ ئايا ئەمە لە رووى ياسايىەو تەناقوز نابى لەگەل ئىنفازى قانونەكە ئەگەر ئىمە فەقەرە و ماددەى زيادەى بۇ زياد بكەين؟ زۆر سوپاس.

بەرپۇز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك جمال فەرموو.

بەرپۇز جمال طاھر ابراهيم:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەگەر بىين سەيرى ئەو موقتەرەحە بكەين وا بزائم (تناقض) دەكات لەگەل ماددەى يەكەم، مەبەستمان جىبەجى كردنى ئەم ياسايە، تەعدىلە، ئەگەر تەعدىل كردن بى ئەو (تناقض) دەكرىت، چونكە ناكرىت تۇ بىي ماددەى يەكەم ئەگەر ئىعادە بكەى بخويىنى من غەلەت نەبم ئاخىر جومەلە (وتطبق عليه احكامه) شتىكى وايە، ئەگەر تۇ بىي حوكمىك لىرە بى گۆرى لە سەرەو بلىي (وتطبق عليه احكامه) پىويست بوو ئەگەر ئەم تەغىرە ببووايە لەگەل ماددەكە بىگوتبا (باستثناء المادة) ئەوئەندە (من القانون) لەوانەيە ببووايە، بەلام لىرەش ھەر باسى خدەمەى جامعە دەكەم (موظف الخدمة الجامعية)، نازانم مەبەستيان بەس مامۇستا نيە (الخدمة الجامعية)، (موظف الخدمة الجامعية) ئەو كارە ئەو كەسە دەگرىتەو ئەوئەى لە تەعلیم ئىش دەكات، خزمەت كردن بۇ ئەو كەسە ئەوئەى تەعلیمى ئىش دەكات ئەو ھەموو (موظف الخدمة الجامعية)، نە مودەرس موساعده و مودەرسە و ھەتا دوايى، نەخىر، ھەموويان دەگرىتەو، زۆر سوپاس.

بەرپۇز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دەبى لە سياغە موعالەجەى ئەو مەوزوعە بكرى، راستە؟ كاك عبدالسلام فەرموو.

بەرپۇز عبدالسلام مصطفى صديق:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

من وا بزانه ئيمه حەز دەكەم ئەگەر لیژنەى ھاوبەش گوئى لى بگرن، وا بزانه ئيمه دەبى بە سەرىحى جىاوازى بگەين لە بەينى دوو شت، مافى ئەووى من داواى خانەنشینی بگەم، ھەروەھا ناردنى خەلك بۆ خانەنشینی، بۆيە من تەسەور دەكەم ئەگەر ھەر نەسىكى قانونى دەرىجىت كاك عمر، ھەر نەسىكى قانونى ناچارم بكات بچمە خانەنشینی ئەمە پيشىلكردنى مافى مرؤفە، بۆيە ئەگەر دەقەكە بەو بەيت بليين مافى ھەيە داواى خانەنشینی بكات پاش ئەوئەندە سال ئەو كاتە كراوھيە و بۆى چەند بمينيت، يەعنى من دژى ئەوئەمە بليين نەسىك ھەبى لە فلانە عومر دەنيردرئتە خانەنشینی، چونكە ئەو دژى مافى مرؤفە، بۆيە من پيشنيار دەكەم سياغەكە بەو شيوەبیت كە مافى ھەبى سالەكە ديار بگەين بە پىى سىستەمى خانەنشینی، داعى نىە بليين بۆ ئەوئەندە سال، يان ئەوئەندە سال نا، ئەو ەك، دوو: لە سەرەتاو ناوى عینوانەكە مەجال نەبوو ئەمە ئینفازە، ھەموارکردنى ئینفازە، پرؤسەى ھەموارکردنى ئینفاز تەبەيە، بۆيە دەتوانين بەو شيوەھەش بىت كە لە ھەمان لە ئینفاز ئيمە ھەموارى چەند ماددە بگەين، يان نا، بەلام ئەووى ئەساسى لای من ئەوھيە ئيمە داعى نىە عومر و شت بليين، بەلام تەنھا كەى لە چ عومر مافى ھەيە بچيتە خانەنشینی ئەو دەست نیشان بگەين، لە رووى عەمەليەو چەند تواناى ھەيە دەتوانيت بەردەوام بى، من دژى ئەوئەمە كە بليين لە فلانە عومر دەبى خانەنشين بكرى، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

خۆى يەكك لە فەلسەفەى ئەووى كەوا ئيمە ئینفازى قانونى عىراقى لە پەرلەمانى كوردستان دەكەين بۆ ئەوھيە كە مەجالمان ھەبى بیگونجینين، يەعنى بتوانين بیگونجینين ھەر وەكو خۆشتان باستان كرد، ئەگەر نا ھەر كە قانونەكە دەرچوو لیرە دەلین باشە، بۆيە دەبى ئیو قسەى لەسەر بگەن و بیگونجین لەگەل واقیعی ئیرە، ناشتى خان فەرموو.

بەرپز ناشتى عزیز صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بەم ماددەيە، ئيمە ھەموو پرؤژەيەك بە شيوەھەكى گشتى ئەسباب موحەبەى ھەيە، واتە فەلسەفەى گشتى ياساكە ئەسباب موحەبەى ھەيە كە قەناعەت بە بەرامبەر دەكەى لەبەر ئەم ھۆكارانە ئەم ياسايە دەرچوو، مەفرۆزە ئەمە بچيتە خوارەو بۆ ھەموو ماددەيەكى ياسايش ھەموو ماددەيەك دەبى ئەسبابەكانى زۆر زەرور بى كە ئەو ماددەيە لەو شووینەدا بمينيتەو، بەس ئەم ئەسبابانە بۆ گۆرانكارى لەم ماددەيە بە برۆاى من زۆر زەعیفە، باس لەو دەكریت ئەگەر ئەمە كيشەيەك ھەيە كەسك لە تەمەنيكى بەرزدا شەھادەى ئیستحسال كرددووە نەیتوانیو تەعبیر لە كەفائەتى خۆى بكات بە برۆاى من بە سائيك ناتوانى ئەگەر بۆى زیاد بگەين ئەو ریسالەيە بگەينى بە موحتمەع و بە توپژى تەلەبەش بلى ئەمە كەفائەتى منە، من ئیستا تەعبیر لە شەھادەكەى خۆم دەكەم، بۆيە بە برۆاى من ئەم حوجەيە حوجەيەكى تا حەدیكى زۆر لاوازە كە داعى نىە بۆ ئەووى كە ماددەكە لەویدا بەیلینەو، ئەگەر دەكاتە سەر ئەووى كە ئيمە بليين با ئەم سالە زیاد بكرى زۆر فەرقى نىە، ئایا ئيمە ھىچ توپژینەوھەكمان

کردووہ لہ رووی کۆمہ لایہ تی، لہ رووی دہروونی، لہ رووی زہنی، ستاندہریکی عالمی ھہیہ کہ موعہدہلہکہ لہ (63) سال لہ ھندی ولاتدا زۆر جار داوا۱ دوو سال، یان سالیکی تہمدید دہگن بۆی زیاد دہکری، بەلام ئایا ئیمہ ھیچ بنہمایہکی توژیئہ وەمان ھہیہ؟ من لہگہل ئہوہی کہ تہئیدی بەشیک لہ قسہکانی کاک عبدالسلام دہکەم، لہگہل ئہوہدام کہ ھیچ کەسیک ناتوانی یەکیک مەحکوم بکات پیی بلن تۆ لیژہدا توانات نەماوہ کہ بتوانی خزمەت بە خەلک بکە، ئہمە لہ رووی مافی مرۆفہوہ لیڈانہ بۆ دہروونی ئہو کەسہ، بەلام ئہی حکومەت چۆن ستراجیہ تی خۆی دابریژیت لہ ریگای یاساوہ، یەعنی سالانہ بوہستی بزانی موعہدہلی مامۆستاکانی زانکۆی چەند ماوہ، ئینجا خەلکی تازہ دابمەزینن، یان پەسپۆرہکان تەوزیع بکات بزانی چەند کەس تەلەب تەقدیم دہکات بۆ ئہوہی کہ ئیمدادی پەسپۆری خۆی بکات بمینیتەوہ، بۆیہ بە برپاوی من ئہمە عەمەلی نیہ نە بۆ حکومەت ئہم دەست کراوہیہ، لہ لایہکی تریشەوہ ئہگەر ئہمە یاسایہکە بۆ چەند کەس دەر دەچی بە برپاوی من دەبی بە شکلیکی عەمومی بی، نەک بۆ رازی کردنی ھندی کەس بی، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورہ / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ئاھەنگ خان فەرموو.

بەرپز ئاھەنگ عارف رۆوف:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەشیک لہ قسہکانی من بە سەراحت کاک عبدالسلام و ناشتی خان کردیان، من یەک شت لہوہی تیناگەم (65) سال بۆ (66) سال، بۆ یەک سال؟ سنی تەقاعودی لہ ھەموو دونیا کە عورفہ لہ ھەموو کورہی ئەرزی (63) سالہ، وەزارەتی خارجیہ دہگری، وەزارەتی داخلیہ دہگری، وەزارەتی تەعلیم عالی دہگری، ھەمووی (63) سالہ قانونیکی عامہ، قانونہ عامەکەش بۆ ئہوہی دانراوہ کە مرۆف دہکەویتە ئہو تەمەنہی توانای خزمەتی ھہیہ، لہ بواری تریش توانای ھہیہ، بۆ ئہوہی خولاصەکە لہ بواری تر دہری، بۆ ئہوہی خولاصەکە لہ ماندوبوونی خۆی من کە موھەندیسەم پاشی (63) سال خولاصە تەعبیری ژیانی خۆم کە لہ ھەندەسە چەندی لی تیگەشتووہ لہ بواریکی تر دەتوانم ئیستیفادە لی بکەم، سالہکە ئایا لہ سەر چ ئەساس بوویتە (65) بۆ (66) سال؟ بەرپزان سنی تەقاعودی تەمدیدکردنی راستە ئیمہ لہ عیراق پەپرہوی دہکەین، لہ جیی تر پەپرہوی دہکەین، بەلام لہ ولاتانی ئەرۆپی سالیکی لہ سالان لہ (2009) سارەگۆزی لہ سەر ئہوہی شکستی ھینا کە ویستی ئەزمە لہ مالی فەرہنسی حەل بکات بەوہی قانونی تەقاعودی عومال بکاتە (65) سال بۆی ھەستانوہ، وتیان بە عەکسەوہ ئہوہ دژی مافی مرۆفہ بۆ کریکاران، چونکە کریکار ماندوو دەبی، تۆ تەھروب دہکە لہ تەقاعودەکە، بۆیہ ئہوہ دەبی توژیئہوہی لہ سەر ھەبی ئایا تەفسیرەکمان بدەنی بۆ ئیلا بزات بوویتە (66) سال؟ بۆ سالیکی زیاد بوو؟ زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورہ / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

کاک حەمە سعید فەرموو.

بەرپز حەممە سەئىد حەممە ئالى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيموايه مادام نيمه برگهيهك يان مادديهك تهعديل دهكەين له ناو ياساكه دهبي عينوانى ياساكه بگورين، بلين (انفاذ و تعديل)، له بهر ئهوهى چونكه هەر ئينفاذ نيه، چونكه ئينفاذ ئهويه كه هيچ دهست كارى نهكەى، كهواته ئهوه يهك، خالى دووم ماددهى يهكه ميس دهبي به شكليك بگونجيني، به شكليك دايرپزنهوه كه له گهه ئهه وهزعه تازيه كه ههه تهعديلي برگه يهكى دهكەين بگونجيت، خالى سييهه من پيموايه نيمه به موتلهقى بو هه موو فه رمانبه رانى زانكو و ماموستا نهبي ليره هه سري بكهين بو مودريس، مودريس مساعد، استاذ، استاذ مساعد، چونكه وهكو كاك د. ئاراس و براده ران كاك عبدالسلام و ئهوانى تر باسيان كرد، نيمه له بهر ئهه هه لومه رجه سياسيهى كه له هه ري مي كوردستاندا هه بووه خه لكانيكمان هه بووه، نيمكانيه تيان هه بووه، لى هاتوو بوون، به لام به هوى به عسى نه بوون و به هوى هه لومه رچيك كه سياسى و كومه لايه تى بووه نه يان توانيوه بخوين، له خويندن دواكه وتوون، كه له خويندن دواكه وتوووه ته مهنى ئيستا پرؤفيسوره يان دكتوراي هيناوه، زوو ته قاعود دهبي ئيستيفاده لهه خه ده مات و لهه نيمكانيا تهى ناكهين. خالكي تر ئايا هه ري مي كوردستان ئه وه نده زه خيره يه كى عيلمى و ماموستاي زانكو و پرؤفيسور و دكتورا و ماموستاي (استاذ) ي هه يه به شى ئهه هه موو زانكو ئه هلى و زانكوى حكومى بكات وهكو عيراق يان ولاتانى تر، كهواته من پيموايه به لامه وه (66) ساله كه ش كه مه، بويه من داوا ده كهه م بكرى به (70) سال، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سوره / جينگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سيوهيل خان فه رموو.

بەرپز سيوهيل عثمان احمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگيرى له قه سه كانى ئاههنگ خان و ئاشتى خان ده كهه م، ئه گه ر (65) ساله له بهر چى ببه تته (66) سال؟ ئه گه ر كراوه ش بى ئه وه جيايه، به لام ئه گه ر ماموستايه كه زانكو پيويستى پيى هه بي ت ده توانى دواى خانه نشينى به گريبه ست چه ند سال دهوام بكات و سوود له ئه زموونى وه ربگرى، له شاره زايى وه ربگرى، باشتره، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سوره / جينگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فه رموو كاك عبدالرحمن.

بەرپز عبدالرحمن حسين ابابكر:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەراستی ئىمە كە دىيىن ھەموارى يان ئىنفازى ئەم قانۇنە دەكەين لىرە كە بە عام دەللىن ئىنفاز بىرى، يەنى ھەمووى جىبەجى بىرى ئەو تەواو ئىتر قسەى لەسەر نىە، كە ئىمە بىيىن سەيرى قانۇنى تەقاعود بىكەين لە كوردستان بە (63) سالى تەقاعود دەكرى ھەمووى بە گشتى، دەبى ئەوانەش بىرى ھەمووى بە عام (63) سالى بى، ئەگەر ئىمە ئەوئەش ئىنفاز بىكەين، ھەموارى بىكەين دەبىت بە مۇئەقەت بى، يەنى بە وەختىكى دىارى كراو بىت، كاتىك بىت ئەمەش بىتەوہ (63) سال، ناكرى يەكىك (65) سال بى يەكىك (70) سال بى، يەكىكى تر (65) سال بى، دەبى ھەمووىان وەكو يەك بن بە يەك چا، بە يەك قانۇن، بە يەك ياسا دابىرپىزىن، وەكو يەك بىت، ناكرى يەكىك (65) بى، يەكىك (64) بى، يەكىك (62) بە كەيفى خۇمان يان بە رەزامەندى چەند كەسىك، يان بە داواكارى چەند كەسىك ئىمە بىيىن ياسا دەربىكەين، يان بىرگە دابىرپىزىن، قانۇن ھەر قانۇنە بۇ ھەموو كەسىك وەكو يەك بى، وەكو يەك پىگرى پى بىرى، ھەمووىان پىيان خۇشە لەسەر قەبرىش بى ھەر وەكو خۇى ئەو پلە بوى بىيىن، ئەو مەعاشەى بۇ بىيىن، ئەو پلە و پاىەى بىتە بەر دەرگا با قسەش نەكات، ھەموومان دەزانىن كە عومرمان بوو بە (63) سال، بوو بە (70) سال زاكىرەمان نامىن، توانامان نامىن، قاچمان نامىن لەسەر قاچ بوەستىن، دوو سەعات، سى سەعات لەناو زانكو دەرس بدەين ئەو خۇندىكارە لەوئى يەنى دەرسى دەوئى، يەنى علمى دەوئى پىي بىگەينى، پىيان ناكرى، ئىمە ھەموومان پىمان خۇشە واللە ھەموو شت بۇمان بىتە مائەوہ، لە مال دانىشەن، زۇر سوپاس.

بەرىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

بىرىقان خان فەرموو.

بەرىز بىرىقان اسماعىل سەرھەنگ:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەوہ نىم تەمەنى خانەنشىنى لە (63) سال بىرى بۇ (65) سال، يان (66) سال، كە ئەو تەمەنە دانراوہ ئەوہ ستاندىرىكى جىھانىە لەسەر بىنەماى تەندروستى دانراوہ، ماناى تواناى ئەو كەسە ھەتا (63) سالىە، لىرەش ھىچ ھۇكارىك نابىنەم روون نەكراوہتەوہ كە بزانىن ئەوہ بۇ بىتە (65) يان (66) سال، ئەگەر ھاتو ئەو كەسە وىستى، تواناى ھەبوو دەرس بىتەوہ يان تواناى كارى ھەبوو دەتوانى خۇبەخشانە دوای خەنەنشىنى موحازەرات بىتەوہ، يان گرپەستى بىكات لەگەل ئەو شوپىنە، بۇپە پىشتىگرى ئەوہ ناكەم، داوا دەكەم (63) سال وەكو خۇى بىيىنەتەوہ، لەلاپەكى تىرىش ئەگەر ھاتو ئىمە ئەوہمان دروست كىر مەعناى جىاوازىمان دروست كىر لە نىوان وەزارەتەكان، چۇن دەبى ھەندىكىان لە (63) سالى تەقاعود بن و، ھەندىكىانىش لە سالانى تر، لە زۇر شت ئىمە جىاوازى دروست دەكەين، لە ئىمتىيازات، ھەرودھا لە تەمەن ئەوہ كىشە لەناو كۆمەلگادا دروست دەبى، ياساش دەبى ھەموو حكومەت وەكو يەك بىگرپتەوہ، زۇر سوپاس.

بەرىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

فەرموو كاك كاردۇ.

بەرپىز كاردۇ محمد پىرداود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتىگىرى لە قەسەكانى ئاھەنگ خان و ئاشتى خان دەكەم لە بۇچوونەكانيان، چونكە پىشموايە پاراستنى مافى مروفا بە دەرفەتى يەكسان بۇ ھەموو لايەك و ھەموو توپزەك دەرخسىنى، نەك بە جىاوازى كردن، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەيان خان فەرموو.

بەرپىز بەيان احمد كۆچەرى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من زى بە ھەمان شىۋە تەئكىدى پىۋەرپىت مافى مروفايت دكەم، تەقاعود فىعلەن ستاندرى جىھانىەت ھەى جىاوازى دكەفیتە تىدا، من براستى پرسىارى لە لىژنا بەرپىز دكەم و موبەریراتا فى زىدە كرنى بۆمە روون كرنبانە، دگەل ھەندىدا ئەفە ئىنفازە، ئىنفازە ياسايىە دى چاوا يەعنى دقپىتن ئەم نافی ياسايى بگۆرپىن، ئەم بىژىن تەعدىل و ئىنفازە ياسايى، داکو ئەم بشىين ماددەيەكى دى ئەگەر مەجال ھەبىتن تىدا بىتە كرنى، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

كاك د. دانا فەرموو.

بەرپىز د. دانا سعید صۇقى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە راستىدا ئاسايىە، يەعنى ھەندىك بوار ھەيە كە بابلىين ماۋەى تەمەنى خانەنشىنيان زىاتر بى لە ھەندىك بوارى تر، نمونەى بابلىين زۆر ولات ھەيە (65) سالە، بەلام بۇ ئەوانەى كە لە زانكۆكان بويان كرددوون بە (67) سال، سوید يەككە لەو نمونانە، لە ولاتى ترىش ھەيە، بەلام من پىموايە لە ئەسلى بابلىين تەعدىلى ياساكەدا ئەو مەسەلەيە موعالەجە كراۋە، ئەگەر تەماشای بكەين لە ماددەى يەكەم كە دەلى يەكەم: (65) سالى داناۋە، دوۋەم: دەلى ۋەزىر بۇى ھەيە تەمدىدى ئەو خدەمەيە بكات، بەلام بە مەرچىك ئەگەر ئىختصاصەكە نادر بى بابلىين مەجلىسى جامىعە كۆدەنگ بى لەسەر ئەۋەى كە ئەو ماۋەيە درىژ بكەنەۋە، ھەروەھا تەقرىرى طبىشى ھەبى، يەعنى بتوانى، ھەندىك لە بەرپىزان باسى ئەۋەيان

کرد که پېوېسته توانای هېبې بتوانی ئیدامه بدات له خزمهتهکههی خوئی، بویه له نهسلې پرؤژدهکه نهو مهسهلهیه پېموایه عیلاج گراوه، بویه هر وهك خوئی بېروات به رهئی من باشتره، سوپاس.

بهريز حسن محمد سوره/ جیگری سهړوکی پهړلهمان:

پېشنیاری حکومته، ئیووش قسهتان لهسهړ کرد، فهرموو لیژنه ی یاسایی.

بهريز عونی کمال سعید بهزاز:

بهريز سهړوکی پهړلهمان.

یاسای شارستانی ژماره (24) ی سال (1960) یاسایهکی عامه لهوئی تهمنه تی تهقاعد تهحدید گراوه به (63) سال، لیږه ئیستا ئیمه که قانونیک لهبهر دهمانه نهوه قانونیکي خاصه، حوکمهکههی وهکو برادران ئامازهیان پېدا به (65) سال هاتوو، واته لیږه نهگهر قانونیکي دهردينین تهمنهکههی دهگورپین نهوه ئیمکانه بکری (باعتبار الخاص یقید العام)، نهوه به پېی قاعیده ی قانونی، دوو: سهبارت بهوهی که ئایا له بهړلهمانی گوردستان دتوانین ههموارکردن و جیبهجی کردنی یاساکان بکهین؟ بهئی، دتوانین به پېی ماددهی (121) ی دهستووور برگه ی دووهم دهئی (یحق لسلطة الإقليم تعديل تطبيق القانون الاتحادي في الإقليم)، واته نهو مافهمان ههیه به پېی دهستووور، نهو کیشهیه هیچ کیشهیهکی دهستوووری یاسایی لهگهل دانیه، که دهئین ههموار جیبهجی کردنی یاسای خدمه ی زانکو ژماره نهوهنده و ههموارکردنهکههی، واته ههموارکردنهکهش به گویره ی نهو تهعدیلاتانه ی که له ماددهکانی تردا ئیشارتمان پېداوه و ئیشی لهسهړ دهکهین، دهنگی لهسهړ دههین، ههموارکردنهکانیشی و تهعدیل تهبیقهکهشی بهو شیویه جیبهجی دهکری له گوردستان، سوپاس.

بهريز حسن محمد سوره/ جیگری سهړوکی پهړلهمان:

کاک د. عمر فهرموو.

بهريز د. عمر حمد امین (نورهدينی):

بهريز سهړوکی پهړلهمان.

سهبارت به هؤکارهکان ئیمه ههنديک روونکردنهوه دههین، بهريزان نهندامانی پهړلهمان نازادن لهوهی که قهناعهتیان بهم هؤکار و پاساوانه ههیه، یان نیه، له راستیدا نهمه پېشنیاری و داواکاری و وهزارهتی خویندنی بالایه که به نووسراوی رسمه ی ئاراسته ی سهړوگایهتی حکومتی کردوو، سهړوگایهتی حکومتیش تهئیدی کردوو و ئاراسته ی سهړوگایهتی پهړلهمانی کردوو، له راستیدا دوو برگهیه، دوو برگهیه نهو زیاد کردنه، یهکیکیان بو ههگرانی ناز ناوی زانستی ماموستای یاریدهدر و ماموستایه که داواکراوه بکریته (66) سال، برگه ی دووهمی زیاد کردنی تهمنه تی تهقاعدیه بو ههگرانی ناز ناوی زانستی یاریدهدری پرؤفیسور و پرؤفیسوره بو (70) سال، وهکو له پرؤژدهکههی حکومتا هاتوو، بویه ئیمه لهگهل نهوهین نهگهر زیاد بکری به دوو برگه زیاد بکری، واته یهکه میان بو ههموو فهرمانبه رانی

وہزارہتی خویندنی بالآ نیہ، تہنہا بۆ ئەوانہیہ کہ مومارہسەى مامۆستایەتى دەکەن و ناز ناوی زانستییان ھەییە، ئەویش بە دوو بېرگە ھاتووہ وەکو نامازەم پێدا، بۆ مامۆستا و مامۆستای یاریدەدەر داواکراوہ بکریتە (66) سال، بۆ پروفیسۆر و یاریدەدەری پروفیسۆر داواکراوہ بکریتە (70) سال، بۆ داواکراوہ؟ نامازەییەک ھەبوو بەوہی کہ ئیستا ئیمە لە ھەریمی کوردستان ئەوانەى ھەلگری ناز ناوی زانستین بە تاییبەتى ھى پروفیسۆر و یاریدەدەری پروفیسۆر کەمن، بۆیە ئیستا حالیەن لە زانکۆکانەوہ ھەندى پروفیسۆر و یاریدەدەری پروفیسۆر و ھەتا مامۆستا و یاریدەدەری مامۆستا ھەن تەمەنیان گەیشتۆتە تەمەنى تەقاعودى، بەلام زانکۆ داواى لە وەزارەت کردووہ کہ پپۆیستەم بە خزمەتى ئەمانەییە، فەراغ دروست بووہ لە کۆلیژەکان، بۆیە پپۆیستە ئەوانە بەردەوام بن لە خزمەت و بمیننەوہ لە خزمەت، راستە من دەزانم رەنگە بە عەقد یان بە شیوازیکى تر لە شیوہى وانە بیژى ئەوان بتوانن درێژە بە خزمەت بدەن، بەلام ئەم بەرپزانە لە رووی لایەنى زانستییەوہ لە رووی پپرکرنەوہى فەراغى عیلمى ئەکادیمیەوہ بەراستى ھینە، یەعنى زانکۆکان و کۆلیژەکان پپۆیستیان پپییەتى، ژمارەشیان زۆر نیە، ھەرودھا ئیستا لەوہی کہ مەسەلەن ریزەییەکی زۆر لە مامۆستایانى ھەلگری بپروانامەى ماجستیر چوون بۆ خویندن بۆ دەرەوہى ولات، جۆریک لە فەراغیش دروست بووہ لە زانکۆکان و لە پەیمانگانگان، بۆیە پپۆیستیان بە خزمەتى ئەوانە ھەییە، واتە لەسەر پپیداویستى بە خزمەتى ئەوانەى ھەلگری ناز ناوی زانستى لە ھەر چوار پلە مامۆستای یاریدەدەر، مامۆستا، یاریدەدەری پروفیسۆر، پروفیسۆر، ئەمە لە زانکۆ و لە کۆلیژەکان ھەییە، ئەمە حەقیقەتیکە، ئەوہى باس کرا دژى مافی مرؤف بى، بەرپزان ئەى باشە خو لە ھەموو دونیادا باستان کرد تەمەنى (63) سالى تۆ دەکرى تەقاعود ببى، باشە ئەگەر خو ت نەتویست تەقاعود ببیت قانونەکە ناچارت ناکات کہ تەقاعود ببى؟ ئى کەواتە جۆریک لە ناچارى تپدايە، بۆیە ئەگەر وابى ئەمە بە نپسبەت ھەموو جیھانەوہ تەناقوزى لەگەل مافی مرؤف ھەییە، باسى ئەوہ کرا کہ من لەگەل ئەوہم (63) سال بى و زیاد نەکرى، بەرپزان ئیمە دەنگمان بۆ دا کہ قانونەکە لیرە جپبەجى دەکرى، لە ھەموارى یەکەمدا (65) سالە، واتە ئیمە دەنگمان بۆ ئەوہ داوہ لە (63) وە بکریتە (65)، بەس ئایا دەنگ لەسەر ئەوہ دەدەین کہ زیاد بکرى ئەو دوو ناز ناوہ بکریتە (66) سال و ھى پروفیسۆر و یاریدەدەری پروفیسۆر بکریتە (70) سال، ئەوہ بۆ ئیوہى بەرپز دەبى، بە دەنگدان یەکلا دەبیتەوہ، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

پینج نوقتەى نپزامى ھەییە، فەرموو کاک جمال.

بەرپز جمال طاھر ابراھیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من نوقتەى نپزامیم نیە، ئەگەر بپین من ئەسلەن لەگەل تەعدیل کردن نپم ببپتە (66) سال، چونکە لەسەرى لە ماددەى یەک قفلمان کرد، گۆتمان (وتطبیق احکامه)، ئەوہ یەک، خالى دووہم ئەگەر بپین ماددەى (11) بخوینین، ماددەى (11) لە قانونى خدمەى جامیعی ئیتیحادى ئەوہى کہ پپۆیستمانە

تعدیل بکهین، ماددهی (11) دهلیت یه عنی وهك كه موبهیراتی جه نابی سهروکی لیژنهی خویندنی بالآ كاك د. عمر هیئای، لییره نهو موبهیراته ههیه، لییره ههیه مهوجوده، تهعدیل نهكراوه دهلیت (یجوز تمدید خدمة الاستاذ، والاستاذ المساعد بناءً على موافقته التحريرية و توصية من مجلس الكلية و موافقة مجلس الجامعة)، نهمه یهك، خالی دووهم (ب): (إحالة من يتم تمديد خدمته إلى التقاعد وفق الفقرة ای واحد من هذا البند عند إكماله السبعون من العمر)، یه عنی له نهسلی قانوندا (70) سائلهكه دهستیشان كراوه، سهبارت كی؟ نهوهی استاذ بی یان استاذ مساعد بی، نهوه لهوی چارهسهر كراوه، زور سوپاس.

بهریز حسن محمد سوره/ جیگری سهروکی په رله مان:

كاك د. ئاراس فهرموو.

بهریز د. ئاراس حسین محمود:

بهریز سهروکی په رله مان.

تهنها روونكرنهوهیهك نهگهر له رووی یاساییهوه دهكریت، ئیمه گرافتهكه مان له خویندنی بالآ نهوهیه هوكارى زانكو له ناو كولى زانكویهكدا زانكوی وامان ههیه حهفتا بهشی زانستی تیدایه، پهیمانگای وامان ههیه بیست و پینج بهشی زانستی تیدایه، كولى بهشیكى زانستی دهبی ژمارهیهكى تهواو له میلاك ههبی له ماموستا و ماموستای یاریدهدر و پرؤفیسوری یاریدهدر، ئینجا نهو بهشه به بهشیكى یاسایی و زانستی دادنهزیت، له بهر نهوه من قهناعهتیكى تهواوم ههیه كه وهزارهتی خویندنی بالآ پیویستییهكى تهواوی بهو ههمواركرندنه ههیه بهو شیوهیه ههه هیچ نهبی له بهر پركرنهوهی بهشه زانستییهكان، چونكه بهشی زانستی ناتوانی بکهیتهوه یان نابی به بهشیكى زانستی و یاسایی، نهگهر ژمارهی تهواوی له (ماموستا، ماموستای یاریدهدر، پرؤفیسوری یاریدهدر، پرؤفیسور) نهبی، سوپاس.

بهریز حسن محمد سوره/ جیگری سهروکی په رله مان:

كاك عبدالسلام فهرموو.

بهریز عبدالسلام مصطفى صدیق:

بهریز سهروکی په رله مان.

والله من جهخت دهكهمهوه لهسهه نهو پرهنسییهی باسم كرد، باس نهكرا، جیاوازی ههیه بهینی ناچارى یهكك بكهی بچیته تهقاعود و بهینی مافی كهی دهست پی دهكات مافی چوونی بو تهقاعود، نهگهر ئیمه دهقیق نهبین له سیاغه، واته ناچارى ماموستا دهكهین نهوهی پرؤفیسور و یاریدهدری پرؤفیسوره تا نهبیته (70) سال مافی نیه بچیته خانهنشینی، نهمه غهدره، ههروهها ئیمه سنی تهقاعود با به شیوهیهك تهفسیری بکهین بو ههیه بچیت، بهلام بهو شیوهیه كه تهفسیر كرا (انه) سنی تهقاعود مافی تهقاعودی ههبیته له (70) سال، من پیشیلی مافی مروف دهكهم ناچارى یهكك دهكهم ئیش بكات به غهیری ئیرادهی نهو، نهوه یهك، دوو: تیبینیهكى بهسیت من (15) سال خزمهت ههیه له نهسا كه تهمنم بوو به (65) سال مافی نهوهم ههیه داواى تهقاعود بکهم، بهلام نهگهر تیپهیری ناچارم ناكهن دهربجم، بویه كاك عمر

ئەوۋى جەبىرىيەكە كە باست كىرد، نەخىر، لەوئى وەكو ئەوۋى من باس دەكەم دەلئىن تۆ مافت ھەيە بچىتە تەقاعود لە فلانە سال، بەلام نالئىن دەبى تەقاعود بگرى، بۆيە ئەم سياغەيە ئەو مەعنايە دەدات، واتە مامۇستاكان ناتوانن پېش (70) سال بچنە تەقاعود ئەوۋە لە جياتى ھاوكارىان بکەن غەدرىان لى دەكەين، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ئاشتى خان فەرموو.

بەرپىز ئاشتى عزيز صالح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

نوقتەى نىزامىيەكەى من لەسەر ئەو موقتەرحەيە كە دەخوئىندرىتەوۋە، ئەو موقتەرحەكە كە لەبەر دەم د. عمر دايە، ئەو پاساوانەى بەرپىز دەيھىئىتەوۋە، يەئنى تەحلىلى بەرپىز تە يان لە موقتەرحەكەى حكومەتدا ھاتوۋە سەبارەت بەوۋى كە دەلئى نەقسىكى زۆر دروست دەكات كە جۆرىك لە پىسپۇرىيەكان شوئىنەكانىان بەتال دەبىت و، ئىمە نەقسىكى زۆرمان ھەيە، ئەگەر ئەمە موقتەرحەى حكومەتە ئەوۋە من ئىشارەتەكەم لە بەرپىز تەوۋە بىنى، باشە ئەگەر موقتەرحەى حكومەتە دەبى لەناو موقتەرحەكەشدا ھاوپىچى كىردى بە سائىك ئەم شاغرانە چۆن پىر دەكاتەوۋە؟ پلانى حكومەت چىە؟ مومكىن نىە ئىمەى ئەندامانى پەرلەمان موقتەرحەكەى لە حكومەت بەم پاساۋە زەعيفانە ھاوپىچى نەكىردى بە موقتەرحە و، پلان و، ستراجىيەتى چىە؟ لە ماۋەى سائىك كە ئەم ھەموو شوئىنە گىرنگە كە موساعىد مامۇستامان نەقس ھەيە، كە ئىمە ھەندىك پىسپۇر لە شوئىنەكاندا شاغر دەبى ئايا موقتەرحەكە پىويستى نە دەكىرد ھاوپىچ بى لەگەئىدا؟ بزانىن پلانىان چىە بۆ ماۋەى سائىك؟ چۆن ئەم فراغانە پىر دەكاتەوۋە؟ خۆ ھەر سى مانگى سالەكە دەپرات بۆ موعامەلاتى تەمدىد، كە ئەو كەسە موحوالە بكات تەمدىد بكات، ئەى چەند دەمىنى كە بتوانى تەعبىر لە ئىختصاصى خۆى و خىزمەت بە سىكتەرەكەى خۆى بكات، ئەگەر لە موقتەرحەكەى حكومەت دا ھەيە من داواكارم لە لىژنەى پىوئەندىدار ئەو تەبىرىمان بۆ بىخوئىتەوۋە بزانىم پلانى حكومەت بۆ چارەسەر كىردن لە ماۋەى يەك سالددا چۆنە؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

پىشنىارىكى حكومەت ھەيە، ھىچ پاساۋىكى بۆ مەھىننەوۋە، خۇيان توئىزىنەوۋەيان ھەيە، خۇيان مەسحىان ھەيە، پىشنىارەكەيان خىستۆتە بەردەمى ئىوۋە، پىتان باشە قەبولى بکەن، پىتان باش نىە قەبولى مەكەن، ئاھەنگ خان فەرموو.

بەرپىز ئاھەنگ عارف رۇوف:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، من پىم باشە وەزىرى خوئىندىننى بالاروونكىردنەوۋەيەك لە پىش پەرلەمان دەدات، ئايا بۆ ماۋەى ئەوۋەندە سالە بۆ ئەوۋەندە پىرۇفىسور و يارىدەدەرى پىرۇفىسور ئەسبابى عىلمى چىە كە

كەمە؟ سەبەبەكە مۇتەئەلىقە بە چى؟ دوايى ئەو سائە دەردى ئاشتى خان گۆتەنى چۆن ئەو نەقسەى پىر دەكاتەو، ئەو دەو، سى: سنى تەقاعودى (63) سالى پاشى ئەو عومردى لە زۆر ولاتانى ئەووروپا ھەر (برۆكسل) بىگرە بە تەنى (بەلجىكا) باورەتان پى بى زۆر مۇئەسسەساتى مافى مۇرۇف، UN، (كرايسز) لە دونىاي كە چۆن ھەل دەبى، تەقاعود كە تەقاعود دەبى لە ھەر بواریكى خۆى بە مۇتەبىرىع لەو مۇئەسسەساتانە ئىش دەكات، (63) سالى عومرى دەرجوون و مردن نىە، (63) سالى بىدایەتى خىرەبە، ئەگەر مۇرۇف ئىستىفادى دا ئەزموونى ژيانى خۆى كىردى، دەبىتە خىزمەتلىك بۇ ئەو ولاتەى، چونكە مەعاشى خۆى لەلایەكى تر وەردەگرى، يەك لەو مۇئەسسەسانەى (فیدىك) كە ئەمپۇ ھەندەسە لە فەرەنسا قانونى دونىايى لى تەنزیم دەكرى، مەجموعە مۇھەندىسىك بوون فەرەنسى و سويسرى و ئىنگلىز ئەوانە ھەموویان لە سنى تەقاعود بوون خۆیان ئەو مۇئەسسەسەیان دانا بە تەبەروغ ئىشيان كىرد بەرپىزان، من ھەر دەمەوى تەئكىد لەسەر ئەوئەى بىكەمەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

پىرسىارىكت كىرد بىنیرە بۇ بەرپىز سكرتیرى پەرلەمان، ھەرۇھا بىنیرىن بۇ وەزارەتى ناوبرا، بەس لەبەر ئەوئەى باسى مافى مۇرۇف كرا، كاك سالار فەرموو.

بەرپىز سالار محمود مراد:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

لە راستىدا دەبوو لىژنەى بەرپىزى خویندىنى بالاً جەدواى ئەم تەرحەیان بۇ ئىمە روون بىكرادىتەو، راستە پىشنىارى وەزارەتى مەعنىە دەشى ئەوان دىراسەیان بىكرىدا، بەلام دواجارىش لىژنەى مەعنى لە پەرلەمان دەبوو بەرچا ورونى بداتە ئەندامانى پەرلەمان، لە راستىدا ئەم بابەتە لەبەر ئەوئەى رەھەندىكى مادىشى ھەيە، ئىمە بەدەر لە پىرەنسىيەگانى مافى مۇرۇف دەبى لە بوعدى عدالەتى ئىجتىماعىشەو خویندەئەوئەى بۇ بىكەين، چونكە ئەگەر خۆدى لىژنەى پەرورەدە و خویندىنى بالاً لە ماوئەى ئەم دەو، سى سائەى رابردوودا كە ئىمە تەشرىعى ياسا و بىرپارەگان دەكەين، تۆزى دىقەت بىكەين ھەموومان دەزانىن بۇ سىكتەرى خویندىنى بالاً و پەرورەدە و بە تايبەتیش ھەلگىرانى بىروانامەى بالاً بەشىكى باش لىى ئىمتىيازاتيان بۇ دابىن كراو، ئەگەر بەراوردىەك لە نىوان سىكتەرەگانى تر و سىكتەرى خویندىنى بالادا بىكەين دەزانىن ئەمە دەبى رەچا و بىكرى پىرەنسىيەى عدالەتى ئىجتىماعى، لەوئەدا من پىموايە ئەو ستانداردەى كە ھەيە دەبى لەبەر چا و بىگرى، پىشموايە ئىمە لە نىوان شەرى ئەجىالەگاندا ئىستاكە دەبى قسە لەسەر ئەو بىكرى ئەو توانايانەى كە پىويستن لە زانكۆگاندا بەر جەستە بىكرى و دەرەتەى زىاتريان بىدرىتى، ھەرۇھا ئەوانەى دەتوانن زىاتر مواكەبەى عەسر بىكەن دەرەتەى زىاتريان بىدرىتى، ھەندى موبەرىر ھەيە من تەسەورم وایە زۆر لۆژىكى نىە لە كاتىكدا لە سىكتەرەگانى تىرىشدا ھەلگىرى خاوەن بىروانامە ھەن، بەلام مادام وانە نالىنەو ناتوانن سوودمەندىن لەم بابەتە، بۇیە من تەسەورم وایە جۆرىك لە نا ھاوسەنگى ھەيە، پىرۇسەكە وەكو خۆى بىچىتە رىو، نەك پىشتىگرى بۇچوونەكەى وەزارەت بىكرى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:
كاك فرمان فەرموو.

بەرپىز فرمان عزالدېن محمود:
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەرەتا پىشتىگىرى رەئىيەكەي كاك د. دانا دەكەم بەراستى، ھەرۋەھا كاك جمالېش زۆر جوانى پىكا، لە ماددەى (1) و لە ماددەى (11) ئەگەر بە وردى ياسايەكەي نەفاز لە حكومەتى فېدرالى بىخوئىنەنەو لە ماددەى (1) و ماددەى (11) زۆر جوان چارەسەرى كىردوۋە ئەو كەسانەى كە خاۋەن خىرەن و پىۋىستە لە دامودەزگاكانى زانكۆبى و دىراساتى عوليا بىمىننەنەو، زۆر جوان باسى كىردوۋە، ھەتا ئەگەر (70) سائە خۆى تەلەب دەكات دەمىننەنەو، لايەنى تەندروستى باشە دەمىننەنەو، يەنى پىۋىست ناكات يەك سال درىز كىردنەو بەراستى خۆى لە خۇيدا ئەمە بە شتىكى زىادى دەزانم، زۆر سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بە رەئى من بەسە لەسەر ئەم بابەتە، (65) سال و (66) سائە دەيخەينە دەنگ كامەيان قەبولە تەواو، كاك د. عمر فەرموو.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدېنى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مەوزوعەكە دوو بىرگەيە ۋەكو ئامازەم پىدا، بۇ مامۇستا و مامۇستاي يارىدەدەر پىشنىاركراۋە بىتتە (66) سال، بۇ پىرۇففىسۇر و يارىدەدەرى پىرۇففىسۇر پىشنىاركراۋە بىتتە (70) سال، بەرپىزان ئەمە داۋاكارى ۋەزارەتى خويندىنى بالاً و زانكۆكانى ھەرىمى كوردستانە، زياتر لە (5) ھەزار مامۇستاي زانكۆبە لە ھەرىمى كوردستان، پاساۋەكانىش، ئىمە ھەندى قسەمان لەسەر كىرد، كاك د. ئاراسىش ئىتر ھەندى تەوزىچى دا، ئەمە دەمىننەنەو بەرپىزان ئەمە قەبول دەكەن يان نا؟ ئەۋەى تر سەبارەت بەۋەى مافى مرۇف، بەرپىزان رەنگە لە دوو گۆشە نىگاۋە ھەبى، دىنا ئەۋەى كاك عبدالسلام و ئەۋان وتيان ئاھەنگ خان و ناشتى خان من لەگەل ئەۋەم، تۆ ئەگەر تەمەنى تەقاعودىت (70) سال بى بۇ خوت لە (60) سالى ويستت تەقاعود بىرۇ با تەقاعود بى، بەلام ئەگەر بوۋى بە (71) سالىش حكومەت ناچارەت دەكات تەقاعود بى، بۇيە من لەگەل ئەۋەم بلىين بۇ ئەۋە ھەيە لە تەمەنى ئەۋەندەدا خۆى تەقاعود بىكات، واتە ئەگەر بىەۋى پىشترىش بى دەتوانى خۆى تەقاعود بىكات، داۋاكارم بىرپىتە دەنگدانەۋە بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئىمە باسى سەققە ئىجبارىيەكەى دەكەين، ئەودى تىرى لە قانونەكاندا ھاتوودە و موعالەجە كراودە، ھەموارى ئەودەش ناكەين، يەككە (15) سال خزمەتى ھەبى، يەككە ئەسبابى طىبى ھەبى، ئەمە مەوزوعىكى ترە، ئىمە باسى سەققى بەرزى تەقاعودى دەكەين بۇ ئەم توپژەى ئىستا باسما كىرد، بۇيە پىشنيارەكە تكايە بخویننەودە، با بىخەينە دەنگدان، وەكو خۇى چۆن لە نامەكە ھاتوودە ئەوھا بىخویننەودە، فەرموو كاك د. صباح.

بەرپىز د. صباح محمد نجيب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

المادة الثالثة:

يوقف العمل بالفقرة أولاً من المادة الأولى من قانون التعديل الأول للقانون رقم (32) لسنة (2012) في الإقليم و يحل محلها ما يأتي:-

أولاً: يحال موظف الخدمة الجامعية من:

1- حاملي اللقب العلمي (مدرس مساعد، مدرس) إلى التقاعد عند إكمال (66) عاماً.

2- حاملي اللقب العلمي (أستاذ مساعد، أستاذ) إلى التقاعد عند إكمال (70) عاماً.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا دەيخەمە دەنگەودە بەو سياغەى خویندرايەودە، كى لەگەل دايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەودە، (32) كەس لەگەل دايە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانيە؟ تكايە دەست بەرزكاتەودە، (28) كەس لەگەل دانيە، زۆر سوپاس، بۇيە ئەو سياغەيە وەكو خویندرايەودە وا قەبول كرا، فەرموو بۇ ماددەيەكى تر.

بەرپىز د. صباح محمد نجيب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

المادة الرابعة:

يعمل بأحكام التعديل الأول للقانون إعتباراً من تاريخ (2012/5/7).

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بە كوردیەكەشى بىخویننەودە، فەرموو د. عمر.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدينى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى چوارەم:

كار بە حوكمەكانى ياساى ژمارە (23) ى سالى (2012) ھەموارى يەكەم دەكرىت لە رۆزى (2012/5/7).

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ليژنەى ھاوبەش رەئىتان، فەرموو.

بەرپز عونی کمال سعید بەزاز:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئیمە پشتگیری لە ماددەکە دەکەین، لەبەر ئەوەی (اثر رجعی) دەداتە جیبەجی کردنی قانونەکە لە بەرواری (2012/5/7)، ئەوەش لە خزمەتی ئەو شەریحەکە کە سوود لە قانونەکەیدا وەردهگری، دەکری (اثر رجعی)، بەئێ، دەیدی بە نەسیکی قانون، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانی پەرلەمان کێ قسە هەیه لەسەر ئەم ماددەیه؟ ئەم ناوانە نووسراون (ناهەنگ خان، ناشتی خان، پەیمان خان، کاک د. احمد، کاک د. ئاراس)، ناهەنگ خان فەرموو.

بەرپز ناهەنگ عارف رۆوف:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەسەر ئەسەر رەجعیەکە قسە دەکەم، ئایا وەزارەتی مایه رازیه بەتەبەعاتی مالی لەسەر ئەسەری رەجعی؟ چونکە وەزارەتی مایه هەر چەند بۆ تەقاعودی دیناریک لە یهکیکی زیاد دەکە، وەزارەتی مایه لە بودجە سەری سەلمان دەئێ ئیوه شتم لەسەر فەرز دەکەن و کەچی من پارەم نیه، ئایا بۆ ئەوه رازیه وەزارەتی مایه؟ ئەگەر رازیه والله دەست خۆشی لە وەزارەتی مایه دەکەم، مایان ئاوابی شتیکیان قەبول کرد، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ناشتی خان فەرموو.

بەرپز ناشتی عزیز صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پرسیارەکی من ئەوهیه ئەم یاسایه لەگەڵ ئەوهی مادەکە ئیقرار کرا و (اثر رجعی) وەکو ئەوهی کە ناهەنگ خان وتی تەبیعات دروست دەکات بۆ وەزارەتی مایه، ئیمە پێشتر ئاماژەیان پیکرد لیژنە یهیهوئیدار و لیژنە یاسایی کە هیچ داتایهک و توێژینهوهیک لەبەردەم ئیمەدا نیه، باشه ئەه چۆن مەزەندە دەکری کە ئەو قورساییه لە رووی داراییهوه دەچیتە سەر وەزارەتی دارایی، ئەه ئەمه چۆن موعالەجە دەکری؟ زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

تەنها بۆ تەوزیح لە دواي خویندنهوهی ئەم پرۆژه یاسایه، پرۆژه یاساکه درا بە حکومەت، ئیستا وەلامی حکومەت هاتۆتەوه کە رازین، ئینجا ئەوان تەبعەن چۆن موناقلەشەیان کردوو لە کۆبوونەوهی ئەنجومەنی وەزیران، پەیمان خان فەرموو.

بەرپز پەیمان عزالدین عبدالرحمن:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له راستیدا من پيشنيار دهكهم ئەم ماددەيه ئيلغا بكرىتەوه، لهبەر ئەوهى ئەم ماددەيه جيا لهوهى كه بۆ خۆى وهكو ئەوهى هاوکارانم له پيشهوه وتیان، ئيمه هيج داتايهكمان لهبەردەمدا نيه، د. عمریش باسى كرد كه وهزارهتى دارايى و حكومهت رەزامەندى لەسەر دەربرپوه، ئيمه ليرەدا پيوستمان زۆر به رەزامەند بوون يان رەزامەند نەبوونى ئەوان نيه، لهبەر ئەوهى له ئەساسدا هەر بۆ خۆى ئەم ماددەيه ئيشاره بهوه دهكات كه ئەم ياسايه جيبهجي كراوه پيش دەرچوونى، ئيستا پيش تۆزىك د. عمر نهقدى لهوه گرت كه ئيمه هەموارى دووم ناتوانين ئينفاز بكهين، لهبەر ئەوهى هەموارى دووم هيشتا له عيراقدا نەبووه به قانون، بەلام لاى خۆمان له هەريمى كوردستان ئەم ياسايه جيبهجي بووه، ليرەش ئيشارهت به جيبهجي كردنى دەدەين، كه پيشتر جيبهجي بووه و ئيستا ئيمه ياساكەى بۆ دەردهچينين، لهبەر ئەوه به پرواى من وهكو ئەوهى كه ئيمه ئەو عەيبه قانونيه كراوه له هەريمى كوردستاندا بەبى ئەوهى رەزامەندى پەرلەمان لەسەر ياسايەك دەرچي جيبهجي كراوه، لايەنى كەم بهوه بيمينهوه كه ئەم ماددەيه لایبەين لەناو ياساكەدا ئيشارهتى پى نەدەين وهكو ئەوهى كه بۆته ئەمرى واقيع و پەرلەمانيش دەنگى لى نەهاتوووه و ئيستا موبارەكەى جيبهجي كردنەكەى دهكەين به دەرچوواندننى ياساكە، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

كاك د. احمد فەرموو.

بەرپز د. احمد ابراهيم على (وهرتى):

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

والله من پشتگیری لهو ماددەيه دهكهم بهراستی، چونكه كۆمهتیک خەلك له راستیدا موستهفيد دەبن كه ئەو ياسايه به ئەسەرى رهجی جيبهجي بكرى له هەريمى كوردستاندا، ليرەدا ماددەكە كه هاتوووه جيبهجي كردنى هەر چەند ليرە هەر دوو هەموار كوردنەكە هاتوووه، بەلام جيبهجي كردنى ئەم ياسايه له ميژوووى دەرچوونيانەوه دەبى، بەلام له عەرەبىهكەى نووسراوه (من تاريخ نفاذ)، يەعنى تاريخى صدورى جياوازه لهگەل تاريخى نەفاز، يەعنى تەكا دهكهم كه كوردى و عەرەبىهكە بكرى به يەك، يەعنى له عەرەبىهكەش بكرى (من تاريخ صدور) نەك (تاريخ نفاذ)، چونكه دوايى تەعديلهكەشى بهسەر داهاوووه له نەفازەكە جياواز دەبى، بۆيه كوردى و عەرەبىهكە لىك جياوازه، بۆيه بهراستی من پشتگیری لهوه دهكهم له ماددەى يەكەمدا له تەعدیلی يەكەم هاتوووه (ثامناً) باس لهوه دهكات (تحتسب خدمة المعيد في الجامعات و المعاهد العراقية خدمة جامعة لغرض التقاعد منذ تعيينه بعد حصوله على شهادة الماجستير أو ما يعادلها على أن يخدم بعدها (10) سنوات في الأقل قبل بلوغه السن القانوني للتقاعد)، ليرەدا يەك تيبينى هەيه هەندىك حالت هەبوو كه پەيوەنديان بە ئيمهوه كرد لەوانهى كه موعید بوونە له زانكو، رەنگە حالتەكەش زۆر كەم بى، زۆر نيه دواى ئەوهى ماجستيريان تەواو كردوووه فيعلن ئەو خالە دەيانگریتەوه كه برپگەى هەشتەمه له ماددەى يەكەم له تەعدیلی يەكەمدا هەلبەتە، بۆ نموونه هەبووه به هۆى نەخۆشیهوه دوايى

تەقاعود بوو، لېرە ئەو ماددەيە دەيگريتهوه كهوا خزمەتى موعيد بە خزمەتى جامعی بۇ حیساب دەگرئ، بەلام لېرە كه له ئەخیرهكهدا كه هاتووہ (علی أن یخدم بعدها (10 سنوات) به رهئی من ئەمه تا حەدیك ئیجفاف به حەقی ئەو كهسانهیه، یهعنی ئەگەر خدەمی جامعیان هەبی و دواى ئەوہ ماجستیریشی هیناوہ، بەلام (10) سال خزمەتى نیه دواى ئەو کاتە حالەتى بۇ هاتۆتە پېشەوہ كه تەقاعود بوو، ئیتز بۆچی ناچار بکری بلی دەبی دواى ئەوہ (10) سالی خزمەت هەبی، یهعنی ئەمه بهراستی من پیم باشه ئەگەر ئەم برگهیه هەموار بکهین، لهبەر ئەوہی مادام ماددەى تریشمان هەموارکرد هەرچەند ناوہکهمان ئینفازە له قانونهکه، بەلام مادام ناومان لېنا هەموارکردن، من پیم باشه ئەم برگهیه هەموار بکهین بۇ ئەوہی ئەو كهسانه موستهفیدبن و به شیوهیهکی گشتیش پشتگیری له ماددەکه دهکهم به ئەسەری رهجعی بیت، بەلام له میژوووی دەرچووونی یاساکه، نهك له میژوووی نهفازی جیبهجی کرنیهوه، زۆر سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

كاك د. ئاراس فەرموو.

بەرپز د. ئاراس حسین محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له راستیدا لەدەر ئەنجامی ئەم ئەزموونەى كه پېشتر تېئینیمان کردووہ کاتیک ئەم جۆره یاسایانە رینمایى بۇ دەردهگرئ به تابهتی لهلایەن وەزارەتى داراییهوه، دەبینیت ئەو رینمایانە کیشە دروست دەکات لهگەل بۆچووونەکانی وەزارەتى خویندنی بالاً، نامەوی زیاتر بچمه ناو تەفاسیلەوه، هیوادارم ئەگەر جیى دەگریتەوه لهو پرۆژە یاسایه له کاتی ئەو برگهیهی دەینوو سین بۇ جیبهجی کردنی ئەو یاسایه، هیوادارین هەماهەنگییهک ئیشارەتى بدن له نیوان وەزارەتى خویندنی بالاً و وەزارەتى داراییدا، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموون لیژنەى هاوبەش.

بەرپز د. عمر حمد امین (نورەدینی):

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له راستیدا ئەم (اثر رجعی)یه تەنها بۇ تەعدیلی یهگەمی قانونهکهیه، لهوی موخەصەصاتی لهقەبی عیلمی تەرخان کردووہ، له عیراقیشەوه له رۆزی (2012/5/7)هوه موخەصەصاتی لهقەبی عیلمی كه قانونهکه شمولی دەکات بۆیان حیساب کراوه، بۆیه مامۆستایانی زانکۆ و وەزارەتى خویندنی بالاً به نەص داوایان کردووہ كه له سەرۆکایهتی حکومەت هەولبدرئ لهو رۆژەوه لېرە حیساب بۇ ئەو بەرپزانەش بکری كه هەلگری ناز ناوی زانستین، خوشیان رازی بوون له وهلامی نووسراوهکهی خویان دەلین ئیمه له (2012/5/7) ئیمه رازین كه جیبهجی بکری، خالیکی تر ئەوهیه كه ئیمه لهگەل وەزارەتى دارایی قسەمان کردووہ كه ئەم (اثر رجعی)یه ئیلتراماتی مالی لهلای ئەوان دروست دەکات، جیبهجی کردنی تەعدیلی یهگەمی قانونی خدەمی جامعی، واتە ئەوہی پهيوەندی به لهقەبی عیلمیهوه ههیه سالانه (10)

مليار دیناری دەو، ئەوەشمان لەگەڵ وەزارەتی دارایی باس کردوو، واتە بەدوا داچوونمان کردوو، حیسابی مالیمان کردوو، هەر لە خۆوە مەسەلەن ئیمەش داوامان نەکردوو یان تەئیدمان نەکردوو یان لەگەڵ (اثر رجعی) هەکە نەبووین، بۆیە لەگەڵ ئەوەین کە لەگەڵ نەسی ماددەکەین ئیمە، ئەمە داواکاری هەموو مامۆستایانی زانکۆ و وەزارەتی خویندنی بالاً و زانکۆ و پەیمانگاگانیشە، سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموون سیاغەکە بخویننەوه، تا بیخەینە دەنگدان، کاک د. سەرورەر نوقتەتی نیزیامیت هەیه؟ فەرموو.

بەرپێز د. سەرورەر عبدالرحمن عمر:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو وتەیهی کاک د. عمر باسی کرد راستە ئەسەر رەجعیەکە کە لەگەڵین بەس بۆ مەسەلەتی مالیەکە بێ، بەلام ئایا لێرە وا هاتوو؟ چونکە لێرەدا هاتوو دەلی یاساکە لەو کاتەوه کە جیبەجی دەکری، ئەگەر یاساکە لەو کاتەوه بۆی حیساب بێت ئەوه مەسەلەتی خانەنشینی تیدایە، ئیمە خانەنشینیەکە کردوومانە بە (70)، کردوومانە بە (65)، ئایا ئەگەر کەسیک سالی پار هیشتا نەگەشتۆتە ئەوەندە تەمەنی بە پێی کۆنەکە تەقاعود بووبی، تەقاعودیەکە هەل ناوہشیتهوه؟ ئایا ئەمە کیشەتی تری بەدوا نایەت؟ بەس مەبەستم ئەوهی لە رووی یاساییهوه بیگونجینین، یان ئەوهتا ئەوهیشی تیدا جی بکریتهوه، یان ئەوهیه هەمووی دەگریتهوه ئەسەری رەجعیەکە، سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

تەحدید بکەین ئەسەرە رەجعیەکە بۆ جیە؟ فەرموو د. عمر.

بەرپێز د. عمر حمد امین (نورەدینی):

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە راستیدا (اثر رجعی) یە کە بۆ جیبەجی کردنی قانونەکەیه، فیعلەن ئەگەر بەرپێزیک مەسەلەن هەلگری ناز ناوی پرۆفیسۆر بووبی تەمەنی بە (65) سالی تەقاعود بووبی، ئیستا بۆی هەیه سوود لە قانونەکە وەرگیری هەل بوەشیتهوه، لەبەر ئەوهی تەمەنی (70) سالی تەواو نەبووه، تا (70) سال دەتوانی بەردەوام بێ، واتە لەویش سوودی هەر لی وەردهگری، سوپاس.

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموون سیاغەتی کۆتایی بخوینن.

بەرپێز د. صباح محمد نجیب:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

المادة الرابعة:

يعمل بأحكام التعديل الأول للقانون إعتباراً من تأريخ (2012/5/7).

بەرپێز حسن محمد سورە / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا دەيخەمە دەنگەۋە بەۋ سىاغەيەي خويندرايەۋە، كى لەگەل داياھ؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانيە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، (6) كەس لەگەل دانيە، زۆر سوپاس، بە زۆرىنەي دەنگ ماددەكە پەسەندىكرا، فەرموون بۇ ماددەيەكى تر.

بەرپىز د. صباح محمد نجيب:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

المادة الخامسة: على مجلس الوزراء و الجهات ذات العلاقة تنفيذ أحكام هذا القانون.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ماددەيەكى پىرۇتۇكۇلىيە، كى لەگەل داياھ؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، زۆر سوپاس، كى لەگەل دانيە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە، بە زۆرىنەي دەنگ پەسەندىكرا، فەرموون بۇ ماددەيەكى تر.

بەرپىز د. صباح محمد نجيب:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

المادة السادسة:

على وزير التعليم العالي و البحث العلمي إصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

كاك سەرۋەر فەرموو.

بەرپىز سەرۋەر عبدالرحمن عمر:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من قسم له سەر ئەۋ ماددە نىيە، بەلام بابەتتىكە پەيوەندى بە ئىرەۋە ھەيە، چونكە جەنابت لە سەرەتادا من كە تەرحىكم كرد وتت من پىم باشە ئەمە لەبەر چاۋ بگىرى، بەلام لەگەل ئەۋەشدا قسەيەكى تىرت كرد كە وتت بە فيعليش وايە ئىمە ئەۋ ياسايانە بۇيە ئىنفازيان پى دەكەين بۇ ئەۋەي بىگونجىنين لەگەلىدا، لەگەل ھەرىمى خۇمان، لەگەل بارودۇخى خۇمان،،،

بەرپىز حسن محمد سورە/ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

پىشنىارەكەت فەرموو.

بەرپىز سەرۋەر عبدالرحمن عمر:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لىرەدا سەبارەت بەۋ ياسايە كەۋا ئىمە جىبەجىبى دەكەين و نەفازى پى دەدەين ھەقە ھاۋسەنگى يەك رابگرين، مامۇستاكانمان كە ئەمە لەبەرژەۋەندى مامۇستايانى زانكۇيە ھەست بە غىبن نەكەن ھەندىكىان، من يەك نموونە بۇ بەرپىزتان دەھىنمەۋە، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، لىرەدا لە ماددەيەكى ئەسلى ياساي ھەموارگراۋەكەدا لە بىرگەي پىنچەمدا كە باس لەۋە دەكات ئەۋ كەسانەي كەۋا لە زانكۇكانى تىرى دەروەي عىراق بوون خزمەتبان كىرەۋە ئەۋ ماۋەيان بۇ بە خزمەتى زانكۇيى حىساب دەكرىت، نموونەكەم

لەسەر ئەو ھەيەتە بېھىننە بەرچاوتان رۇژگارېك ئىمە لە ھەرىمى كوردستاندا بارودۇخمان باش نەبوو لە زانكۆكان پىيوستمان بە زانكۆ بوو، بارودۇخى ھەرىمى كوردستان خراب بوو ژمارەيەكى زۆر لە مامۇستايان چوونە دەرەو، زانكۆكانيان بە جى ھىشت، بۆ بەرژەوھەندى تايبەتى خۆيان، بەلام دواتر كە بارودۇخى ھەرىمى كوردستان باش بوو گەراونەتەو، ئەو ماوھەيان بۆ بە خزمەت حىساب دەكرىت؟ ئەمە لە پىناو بەرژەوھەندى خۆى، بەرژەوھەندى گشتى خستۆتە لاو، بەلام لە ھەمان كاتدا خەلكى ترمان ھەبوو لە پىناو بەرژەوھەندى گشتى بەرژەوھەندى تايبەتى خۆى خستۆتە لاو، پىشمەرگە بوو ياخود بە زۆر وایان لى كر دوو تەعین نەكرى، ئەو دوو مامۇستايە لە تەنیشت يەكن، بۆ ئەمەيان بە خزمەت بۆ حىساب بى؟ بۆ ئەمەيان بۆ حىساب نەبى بە خزمەت؟ بۆيە تەكا دەكەم ئەگەر بكرى لىردا ئەو جوړە ھاوسەنگىە رابگىرى برگەيەك، ماددەيەك زياد بكرى ئەو كەسانەى تریش بۆيان حىساب بكرى، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

پىشنيارەكەت لە بىدايەتەو من تەئىد كەرد، بەلام ھىچ ئەندامىكى پەرلەمانى تر تەئىدى نەكرد، بۆيە بە دوو ئەندام ناتوانين، بەلى، كاك د. عمر فەرموو.

بەرپز د. عمر حمد امين (نورەدينى):

بەرپز سەرۇكى پەرلەمان.

من بەش بە حالى خۆم وەكو فيكرە تەئىدى ئەو قسە و باسە و، يان ئەو فيكرەيەى كاك د. سەرورەر دەكەم، بەلام ئەمە ھەر دووكى چارەسەر كراو، بەرپزان بەرپزىك بىست سال پىشمەرگە بوو بە پىى قانون ئەم بىست سالەى بە خزمەت بۆ حىساب كراو، پاشان بۆتە مامۇستاي زانكۆ يان ھەر خۆى ھەلگىرى برانامەى خويندىن بالاً بوو، جاران دەبوو بىست سال خزمەتى پىشمەرگايەتى ھەبى زائىدەن بىست و پىنج سال خزمەتى فيعلى زانكۆي ھەبى ئىنجا تەقاعود دەبوو، بەلام ئىستا بە پىى ئەو تەعدىلەى كە ئىمە پەسەندمان كر دوو ئەم بىست و پىنج سال خزمەتى فيعلى زانكۆيە بۆتە (10) سال، كەواتە وەكو نامازەم پىدا خزمەتى پىشمەرگايەتى وەكو خدەمەى قانونى حىساب كراو، (15) سال پىشمەرگە بوو (10) سالىش خزمەتى زانكۆي ھەيە، كەواتە تەقاعود دەبى، ئەو تەريان با تەواوى بكەم بەرپزىك مامۇستاي زانكۆ بوو بلىين لە يەككە لە زانكۆكانى دەرەوى ولات كە دپتەو ئىرە دەبى بە مامۇستاي زانكۆ ئەو سالانى خزمەتەى كە لە زانكۆيەكى ترى ولاتىكى تر كر دوويەتى بە خزمەت بە مەبەستى تەقاعودى بۆ حىساب دەكرى، بەلام بە خزمەتى زانكۆي فيعلى حىساب ناكرى، بۆ؟ موناقتەشەمان كر دوو لەگەل وەزارەتى خويندىن بالاً بەرپز وەزىرى خويندىن بالاش لىرە وتى ئەم ماوھەيەى كە خزمەتى زانكۆيەكى ولاتىكى كر دوو، خۆ خزمەتى ھەرىمى كوردستانى نەكر دوو، خزمەتى زانكۆيەكى ترى كر دوو، خزمەتى ولاتىكى ترى كر دوو، بەلام بە مەبەستى تەقاعودى ئىستا ديسان ھەر لە نەصى ئەم قانونەدا كە ئىمە پەسەندمان كر دوو ئەو ھەش ھاتوو، ئەو ھەش چارەسەر بوو، سوپاس.

بەرپز حسن محمد سورە / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

فهرموو بيخوينهوه جاريكى تر.

بهريز د. صباح محمد نجيب:

بهريز سهروكي پههلهمان.

المادة السادسة:

على وزير التعليم العالي و البحث العلمي إصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون.

بهريز حسن محمد سوره/ جيگري سهروكي پههلهمان:

بهريزان ئيستا دهبخه مه دهنگهوه، كى لهگهل دايه؟ تكايه دهست بهرزكاتهوه، زور سوپاس، كى لهگهل دانيه؟

تكايه دهست بهرزكاتهوه، (1) كهس لهگهل دانيه، زور سوپاس، به زورينهى دهنگ پهسهندكرا، فهرموون بو

مادديهكى تر.

بهريز د. صباح محمد نجيب:

بهريز سهروكي پههلهمان.

المادة السابعة:

لا يعمل باي نص قانوني أو قرار يتعارض مع أحكام هذا القانون.

بهريز حسن محمد سوره/ جيگري سهروكي پههلهمانى كوردستان:

فهرموون به كورديهكشى بيخوينهوه.

بهريز د. عمر حمد امين (نورهدينى):

بهريز سهروكي پههلهمان.

ماددهى حوتهم:

كار به هيچ دهقيكى ياسايى ناكريت كه ناكوك بى لهگهل حوكمهكانى ئەم ياسايه.

بهريز حسن محمد سوره/ جيگري سهروكي پههلهمان:

فهرموون ليژنهى هاوبهش رهئيتان،

بهريز عونى كمال سعيد بهزاز:

بهريز سهروكي پههلهمان.

پشتگيرى ماددهكه دهكهين وهكو نهوهى كه خوئندرايهوه.

بهريز حسن محمد سوره/ جيگري سهروكي پههلهمان:

كى قسهى ههيه لهسهه ئەم مادده؟ كاك د. سهروهه فهرموو.

بهريز د. سهروهه عبدالرحمن عمر:

بهريز سهروكي پههلهمان.

من بۆ دوا جار يەك پرسیار دەگەمەوه، ئايا ھۆكار چيە ئەو كەسانەى كەوا بە نمونە من و د. عمر من ئەم ولاتەم بەجى ھىشتوو بەرپىزى دەزانىت كاتىك كەوا بەرپىز وەزىرى خويندىنى بالاً و وەزىرى پەروردەش دانىشتبوون گفتوگوى ئەم بابەتەمان كرد ئەویش وتى من لەگەل نىم بۆ ئەوانە، ئىمە دوو جوړ خەلكمان ھەيە، يەككىيان ئەوانەن فيعلەن لە جامىعاتى رصين بوون لە دەرەوہ خزمەتيان كرددوہ، خەلكىك ئىرەى بەجى ھىشتووہ چۆن دەكرى كەسىك ئەم ولاتە بەجى دەھىلىت، بەلام بە خزمەت بۆى حىساب بىت، بەلام پىشمەرگەيەك بۆى حىساب نەبى، كەسىك بە زۆر بۆى دەكرى، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان مانىع چيە ئەگەر بىتو ئەوہ دانریت، چونكە ئەوان بۆيان حىساب كراوہ بە پىي ئەمە ئەو بە خزمەتى زانكۆيى بۆى حىساب دەكرىت، بەلام پىشمەرگەكە، بەلام ئەو كەسەى كە بە زۆر دانەنراوہ بە خزمەتى زانكۆيى بۆى حىساب ناكرىت، دوو جوړ خزمەت ھەيە جياوازيەكە، خزمەتى مەدەنى شتىكە، خزمەتى جامىعى شتىكى ترە، بۆيە تكا دەكەم ئەگەر بكرى لىرەدا ئەو ھاوسەنگيە رابگىرى، بىرگەيەك زياد بكرى ئەو كەسانەش وەكو ئەوانەى لە دەرەوہ ھاوونەتەوہ بە خزمەتى زانكۆيى بۆيان حىساب بكرىت، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

يەك پىشنيار ھەيە، ئىتر ناكرى بىكەين بە ھىن، فەرموو كاڭ د. عمر.

بەرپىز د. عمر حمد امين (نورەدينى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمە نەصى قانونەكەيە كاڭ د. سەرور، كە دەللى (لاغراض التقاعد) ئەوانەى لە جامىعاتى تر خزمەت دەكەن بە خزمەتى فيعلى زانكۆيى بۆيان حىساب نيە، تەنھا بە مەبەستى تەقاعود بۆيان حىسابە، ئەمە نەصى قانونەكەيە، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سياغەكە بخويننەوہ د. سەرور ناكرى تۆ بە يەك دەنگ (10) ئەندام، ببورە با من قسە بكەم، تەعدىل، وەختىك تەعدىليك دپتە ئىرە بە پىشنيارى ھەتا (3) ئەندامىش ناتوانين ئىمە ئەم تەعدىلە بگۆرىن، ئىمە پىشنيارى حكومەتمان وەرگرت، چونكە پىشنيارى حكومەت ئەساسە بۆ ھەموو ياسايەك، ئەگەر نا لەو حالەتەدا دەبى ياسا پىشيل بكەين، فەرموو كاڭ د. صباح نەصى ماددەكە بخويننەوہ.

بەرپىز د. صباح محمد نجيب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

نەصى فەقەرەى پىنجەم لە ماددەى يەكەمى قانونى تەعدىلى ئەوہلى قانونى خدەمەى جامىعى بەم شىوہىە ھاووە كە مەرجى داناوہ بۆ ئەو كەسانە:

خامساً: يحتفظ حامل اللقب العلمي من حملة شهادة الدكتوراة أو ما يعادلها في الجامعات و المؤسسات العلمية الرصينة في خارج العراق بلقبه العلمي عند تعيينه في الجامعات العراقية، و يحتسب راتبه الكلي أسوة بإقرانه من موظفي الخدمة الجامعية، و تحتسب مدة الخدمة الجامعية التي قضاها حامل شهادة الدكتوراة أو ما يعادلها

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پرسیاریکم ههیه، ئەو ئەسباب موحیبهه که بهرپىزت خویندییهوه ئەوه نیه که هاویچ کراوه لهبهردهم ئەوهی ئیمهدا، چونکه له دواى ئەوه ئەوهی که لهبهردهم من دایه من تیبینیم زۆره لهسهرى، سوپاس.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەسباب موحیبهه له ئەسلى پرۆژه ياساکه چۆن هاتوووه ئەوها بیخویننەوه، دواى ئەوه بیکه نه رهئى خۆتان، فەرموو.

بەرپىز د. صباح محمد نجیب:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

الأسباب الموجبة

بهدف الارتقاء بمستوى الكادر العلمي و الأكاديمي و أعضاء الهيئة التدريسية و لتطوير العمل الجامعي على نحوٍ ينسجم مع التغيرات الجديدة في مجال التعليم العالي و البحث العلمي، و من أجل إيجاد أرضية علمية رصينة و تشجيع البحث العلمي و توفير الفرص الملائمة لدعم حملة الالقاء العلمية و معالجة مشكلة تقاعدهم، فقد شرع هذا القانون.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۋىكى پەرلەمان:

فەرموو به كوردیهكەشى بیخویننەوه.

بەرپىز د. عمر حمد امین خدر (نورهدینی):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

هۆکارەکانی دەرچوونی ئەم یاسایه

به مه بهستی بهرزکردنهوهی ئاستی کادیری زانستی و ئەکادیمی له ئەندامانی دەستەى وانەبیژان و پەرەپێدانی کارى زانکۆیى به شێوهیهك بگۆنجی لهگهڵ وەرچەر خانەکانی بواری خویندنی بالآ و توێژینهوهی زانستی و، هینانه ئارای زهمینهیهکی زانستی پتهو و هاندانی زیاتری توێژینهوهی زانستی و رهخساندنی ههلی گونجاو بۆ پشتیوانی له هه لگرانی ناز ناوی زانستی و، چاره سه هری کیشهی خانه نشین بوونیان، ئەم یاسایه دهچویندرا.

بەرپىز حسن محمد سورە/ جیگری سەرۋىكى پەرلەمان:

لیژنهى هاوبهش فەرموو.

بەرپىز عونی کمال سعید بهزاز:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئیمه له لیژنهى هاوبهش ئەسباب موحیبهه کهمان کورت کردوه، بهو دیرهى که خویندمانهوه وابزانین ئەو باشره، ئینجا رهئى، رهئى ئەندامانی پەرلەمانه چۆن قهبولی دهکهن، سوپاس.